

Glasnik MIRA

25

Međugorje
1981. - 2006.

Godište I. • Broj 3 • Međugorje • Ožujak 2006. • Cijena 2,5 KM / 10 Kn

Draga djeco!

*U ovom milosnom korizmenom vremenu
pozivam vas da svoja srca otvorite
darovima koje vam Bog želi dati. Ne budite
zatvoreni, nego molitvom i odricanjem
Bogu recite 'da' i On će vam dati u izobilju.
Kao što se zemlja u proljeće otvara sjemenu
i urodi stotruko, tako će i vama Otac vaš
nebeski dati u izobilju. Ja sam s vama i
ljubim vas, dječice, nježnom ljubavlju.
Hvala vam što ste se odazvali mome pozivu!*

(25. veljače 2006.)

GLASNIK MIRA

Utemeljitelj i nakladnik:

Informativni centar "Mir" Međugorje

Glavni urednik: Krešimir Šego

Lektor i korektor: Dragan Naletilić

Adresa:

Glasnik mira, Gospin trg 1
88266 Međugorje, BiH
Tel.: 00 387 36 650 200
Faks: 00 387 36 651 300
E-mail: glasnikmira@medjugorje.hr ili
medjugorjemir@medjugorje.hr

Grafičko oblikovanje:

Marin Musa // **SHIFT** KREATIVNA AGENCIJA

Tisak: Fram-Ziral, Mostar

Uplate:

Za Bosnu i Hercegovinu:
Poštanskom uplatnicom ili na žiro-račun:
3381202201145352
UniCredit Zagrebačka banka BH

Devizne uplate:

Unicredit Zagrebačka banka BH
S.W.I.F.T. ZABA BA 22
Konto: 48-06-02810-2

Uplate iz Republike Hrvatske:

HVB Splitska banka d.d.
Br. računa: 30000519000
S.W.I.F.T: BACXHR22
IBAN: HR17 2330 0035 1002 0168 2
Prilikom uplate popuniti **Nalog 14**

Cijena pojedinog primjeraka:

2,5 KM/10KN
Godišnja pretplata (12 brojeva)
BiH: 30 KM; Republika Hrvatska: 120 KN;
Zemlje EU: 30 Eura; Švicarska: 50 sfr; SAD: 40 US\$

List je prijavljen kod Ministarstva prosvjete, znanosti, kulture i športa Hercegovačko-neretvanske županije pod brojem R-05-05-42-2175-86 /06 od 12. siječnja 2006.

Dekret Pape Urbana VIII.

U skladu s dekretom pape Urbana VIII. i uredbom II. vatikanskog koncila, izdavač izjavljuje da nema nakanu preteći sud Crkve o nadnaravnosti prirode događaja i poruka o kojima je riječ na ovim stranicama. Taj sud pripada kompetentnom autoritetu Crkve, kome se izdavač potpuno podvrgava. Riječi poput «ukazanja, čudesa, poruke» i slične imaju ovdje vrijednost ljudskog svjedočenja.

I BIT ĆETE MI SVJEDOCI...

Ovih se dana održava u Međugorju trinaesti međunarodni skup međugorskih voditelja centara i hodočasnika, onih oduševljenika koji su od samih početaka doživjeli dodir milosti, bili zahvaćeni nebeskim darom preko Majke Marije te se stavili neumorno u njezinu službu, promičući istinu o svemu što je Bog činio i čini preko Gospe kroz proteklih četvrt stoljeća u Katoličkoj Crkvi.

Bili smo u posljednje vrijeme također i svjedoci ponovnih prijevora oko Međugorja. Ne želimo se uključivati u te prijevore. Međugorje i bez naših dokaza i protudokaza dovoljno govori samo o sebi. Možemo samo navesti ono što se događalo već u ranoj Crkvi. Apostoli su bili u svojim stavovima neustrašivi, pred svima su jasno i glasno svjedočili *kako ne mogu šutjeti o onome što su čuli i vidjeli* (usp. Dj 4,20). U svojim obraćanjima vjernicima Pavao se uvijek pozivao na ono što su novokršteni iskusili, u svome biću doživjeli. O tome piše vjernicima u svim svojim poslanicama. Njegova riječ nije bila u *ljudskom nadmudrivanju, filozofiranju, dokazima 'za' i 'protiv'* (usp. 1 Kor 2,3), nego se uvjerljivost njegova navještaja očitovala u jasnim iskazima Duha, znamenjima, čudesima, vanjskim i nutarnjim preobrazbama, jednom riječju, u **novom čovjeku**.

I rani su kršćanski pisci, branitelji istine o Isusu Kristu, trajno naglašavali kako kršćanstvo nije stvar akademskih raspr ni dokazivanja, nego se ono ovjerovljuje u jasnim oči-

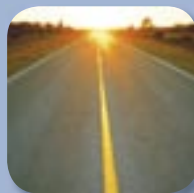
tovanjima Božjeg Duha. Božji je Duh davao snage mučenicima svjedočiti za Isusa Krista. On je Savla pretočio u Pavla, on je obratio u zreloj muževnoj dobi jednog Justina, Ciprijana, Augustina, Jeronima, Benedikta, Franju, Ignacija, koji su potom utisnuli svoj neizbrisivi pečat Kristovu djelu u svijetu. Zapravo ne oni, nego Duh preko njih jer su se dali voditi i ništa ih nije moglo smesti.

Ništa se drugo ne očekuje ni od nas danas. Ako je već prije trideset godina Pavao VI. jasno rekao kako bez Duha Svetoga suvremena evangelizacija uopće nije moguća, te ako je Duh Sveti onaj koji tumači vjernicima duboki smisao Isusova nauka i otajstva, je li moguće previdjeti očite znakove istoga Duha u današnje vrijeme, poglavito u Međugorju? Današnji svijet vapije za vjerodostojnim navjesticima, za blagovjesnicima koji će govoriti svijetu o Bogu, o Isusu Kristu koga poznaju, s kojim druguju, kao da vide Nevidljivoga.

U mnogobrojnim susretima s takvim osobama čovjek ostane iznenađen zanosom, uvjerljivošću, predanjem, žrtvom, ljubavlju, kršćanskim svetim životom kojim su započeli živjeti nakon hodočašćenja u ovo mjesto. Ti i takvi ispisuju u današnjem vremenu novo poglavlje Djela apostolskih, objavu Isusa Krista u svijetu. Smisao korizmenog vremena nije samo u vanjskom odricanju, nego u nutarnjem pronicanju i spoznavanju Božjeg djela u Kristu, u uvođenju u tajnu Isusa Krista kako bismo svi slavili s Kristom njegov i svoj Uskrs.

Uredništvo

U OVOME BROJU PROČITAJTE:

**KORIZMA -
NUTARNJI
ZAKRET**

dr. fra Tomislav Pervan

**POST I
DUHOVNO
ZDRAVLJE**

fra Slavko Barbarić

**RECITE DA
BOGU**

fra Ljubo Kurtović

**FRA SLAVKO
- MOLITELJ**

fra Jozo Zovko

**CIVITAVECCHIA,
MARIJINO
VRIJEME**

kardinal A. M. Deskur

**DANOM
UKAZANJA MOJ
SE ŽIVOT NAGLO
PROMIJENIO**

č.s. Marina Ivanković

KORIZMA - NUTARNJI ZAOKRET

dr. fra Tomislav Pervan

Korizma smjera na moj osobni duhovni rast, ali ima i društvenu protežnicu u kojoj postajemo svi solidarni.

Svi smo upućeni jedni na druge i nitko ne može pronaći sam svoj put do Boga.

Ništa nova pod suncem. Davna je to ljudska mudrost, tisuć puta ovjervljena u svagdanjem životu, u prošlosti i sadašnjosti. Suočen s trajnim globalnim prijemorima u sadašnjosti, s nasiljem i ratovima, prijatnjama vatrenim i hladnim oružjem (iskušali su to neki dan Rusi zatvaranjem plinovoda prema Zapadu - dakle, plin kao oružje kojim se ucjenjuje, baca na koljena cijeli Zapad, te se time vraća na svjetsku pozornicu kao stara-nova *velesila*), čovjek se ne može oteti pitanju: Čemu svi ti ratovi, čemu sve one žrtve i nesaglediva patnja čovječanstva? Ima li smisla ovakav život i dokle ovako? Jedno je jasno: Ne prizna li svijet nad sobom Oca nebeskoga, Oca Isusa Krista koji želi povezati sve ljude u jedno veliko jedinstvo, u veliki Božji narod, iza nas ne će ostati ništa osim praha i pepela, ruševina kao svjedoka međuljudske mržnje, mržnje među narodima i vjerama. Osjećamo taj miris na ratnim poprištima i zgarištima, dojmljivo je to u našem Vukovaru gdje i danas, nakon petnaest godina, imamo samo zadah rata i razvaline.

Odcijepi li se od Boga, čovjek iza sebe ostavlja prah i pepeo, pustoš. "Sjeti se, čovječe, prah si i u prah ćeš se vratiti." Riječ upravljena Adamu (samo ime znači 'od-zemlje-uzet', 'zemljan') obistinjuje se pred očima svih nas. Raspast će se čovjek u zemljani prah kojim vjetar vitla, ako se ne obrati, ako ne dopusti obrezanje srca i ušiju, da očima i ušima srca čuje i vidi što Bog čini sa svojim narodom kroz povijest, kako upravo Bog iz gliba i prašine vadi i podiže ponizna siromaha i nevoljnika. Božja se djela očituju na *zemaljskom prahu*, te čovjek nije više pepeo, nego *slika i prilika* otkupljena, oslobođena čovjeka i naroda, dio beskrajnoga svemira.

Malo manji od anđela

Veliki je židovski mistik i promišljatelj svijeta, nenadmašni prevoditelj Božje riječi s hebrejskog izvornika na njemački jezik, Martin Buber pojasnio što bi bila prava poniznost. Nije poniznost ići u prah i pepeo,

poniznost nije samoponižavanje ili biti prah i pepeo pred Bogom. U Božjem planu čovjek treba biti i donositi svijetu blagoslov. Prema Buberu najveće je zlo za čovjeka zaboraviti da je Božje dijete, sin Božji. Zato je spojivo: Mi smo po sebi samo prašina, ali smo voljom Božjom 'malo manji od anđela' (Ps 8), štoviše, Isusovim smo zaslugama podignuti na razinu Božjih sinova i kćeri. Nas u konačnici ne definira suvremena znanost ili današnja slika svijeta. Ono što je psalmist prije tri tisuće godina izrazio, možemo danas svojim rječnikom reći: Da, mi smo od tvari, sazđani smo od svemirske zvjezdane prašine, plod smo ugaslih sunaca tijekom milijarda godina, ali Bog u tu prašinu udahnuje svoga Duha te je oblikuje i stvara na svoju sliku i priliku. Tako je čovjek postao Božji partner, nasuprot svome Stvoritelju. Čovjek je postao *razgovor* koji vodi svemir sa svojim Bogom. Ne zaboravimo, svaki najmanji djelić našega bića plod je svemirskoga praha, ali taj prah misli, živi, promišlja, ljubi, slavi svoga Stvoritelja. U čovjekovoj je moći - snagom darovane slobode - uništiti zvijezdu otkupljenja, planet na kome živi.

Smisao korizme

Nama je dan dar ljubavi koja spasava svijet. Smisao korizme nije učiniti nas potištenima, stalno misliti na vlastite promašaje, grijehe, slabosti, nedostatke, na nemoć za dobro, sveto. Ne, korizma nas želi podignuti na naše pravo ljudsko dostojanstvo, želi nas usmjeriti prema onome tko nam je darovao život, želi da upremo pogled prema onome tko nas je velikom cijenom otkupio. Korizma nam stavlja pred oči naše ljudsko dostojanstvo, poziva nas biti svjedocima i suradnicima u Božjem djelu. Bog se, naime, služi ljudima za svoje djelo.

Kritičko pitanje koje nam se nameće kroz cijelo korizmeno vrijeme jest: Živite li sukladno onome što se s vama dogodilo, što ste čuli, što ste vidjeli, što ste doživjeli? Napose mi ovdje u ovoj župi. Na nama je ponovno zapjevati s Mojsijem pjesmu otkupljenika,

spašenika, biti u nizu onih kojima je palo u dio biti očevidcima i suradnicima djela spašenja. Bog je prvi počeo, a naše je u vlastitu životu započinjati i nastavljati Božje djelo. Bog je učinio svoje u Mariji i Isusu, na nama je uzvratiti mu njegovu ljubav. Stoga je korizmeno vrijeme uvijek vrijeme izravne priprave za krštenje kod katekumena, a u nas već krštenih vrijeme je to obnove krsnih zavjeta, hod za Isusom u pustinju, zapućivanje za njim, nasljedovanje Isusa, ustopice, na svakom njegovu koraku. U krštenju se već bitno dogodilo za sve nas, oprani smo od Adamove krivnje, pritijeljeni Crkvi kao Kristovu tijelu, dionici božanske naravi i baštinici vječnoga života. To je Bog učinio za sve nas, a na nama je uključiti se u taj životni proces djelatno, uvježbavati se i ozbiljavati u vlastitu životu. U tome smislu kršćanstvo je doživotni program. Stoga je korizma podsjetnik na prolaznost, a Pepelnica s pepelom zorni znak.

Korizma nipošto nije samo u znaku odricanja i čovjekove krhkosti, nego skreće pozornost na povijest Boga sa svojim narodom, koje je vrhunac u Isusovoj smrti i uskrsnuću. Zato se u službenoj molitvi Crkve čitaju čitanja iz Knjige Izlaska, što je za nas također poticaj na izlazak iz svake vrsti ovisnosti, robovanja, bilo komu ili čemu. Ponuda je korizme iznova se djelatno uključiti u tu povijest, a to konkretno znači, živjeti tako da ono što nam se nudi u Božjoj riječi i sakramentima postane djelatno u životu. Treba prethodno umrijeti kako bismo bili sposobni na Uskrs zbilja uskrsnuti. Pavao trajno govori o umiranju i uskršavanju s Kristom.

Korizma kao obrat, nutarnji prevrat

Promatra li se u takvu svjetlu cijelo je vrijeme korizme jedan veliki zaokret, obrat, govoreći suvremenim rječnikom, istinska revolucija (doslovce: e-volvere, tj. okrenuti u drugom smjeru). Najveća zamisliva revolu-

Smisao korizme nije učiniti nas po-tištenima, stalno misliti na vlastite promašaje, grijehe, slabosti, nedostatke, na nemoć za dobro, sveto. Ne, korizma nas želi podignuti na naše pravo ljudsko dostojanstvo, želi nas usmjeriti prema onome tko nam je darovao život, želi da upremo pogled prema onome tko nas je velikom cijenom otkupio.

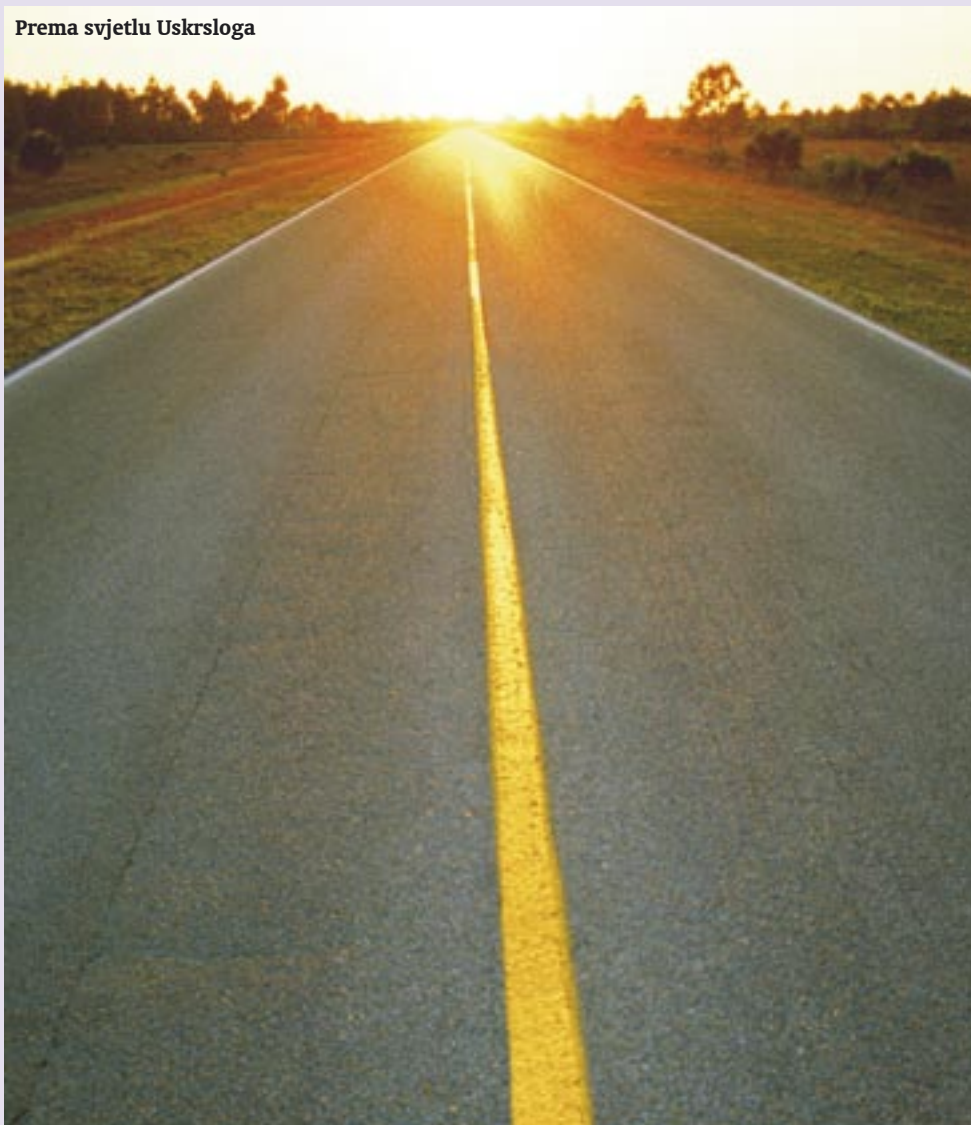
cija. Sve se u čovjeku i svijetu treba i može preokrenuti, obnoviti. *Neka bude sve novo, riječi, misli i djela* pjeva se u jednom crkvenom pjevu.

Ne znači to da čovjek mora postati *perfektn*. Ni Bog to ne želi. Ne želi savršene strojeve, nego slobodne ljude, obnovljeni svijet, u kome se može odčitati ono o čemu je Bog sanjao stvarajući svijet, u kome treba zablistati djelić Božje slave. Korizmeno je vrijeme *institucionalizirana revolucija* u kojoj se svake godine svakom vjerniku pruža mogućnost zaokreta, jer Bog zna tko je i što je čovjek te što ljudima treba na njihovu životnom putu prema cilju. Premda je sve u sakramentima nazočno, premda smo to primili i svakodnevno primamo u euharistiji, treba vrijeme prokušanosti, rasta, sazrijevanja. Stoga za kršćanina nema prikladnijeg vremena od korizme za duhovni rast.

Korizma kao vrijeme pouzdanja

Korizmeno je vrijeme velika ponuda uključiti se svim bićem u Božji plan koji ima sa svakim od nas. Sve što nas priječi na putu do Boga može postati lanjskim snijegom u sakramentu pomirenja, ispovijedi, djelima milosrđa. Korizma smjera na moj osobni duhovni rast, ali ima i društvenu protežnicu u kojoj postajemo svi solidarni. Svi smo upućeni jedni na druge i nitko ne može pronaći sam svoj put do Boga. Treba zajednica, skup vjernika, općinstvo svetih, svih koji su bili, koji jesu i koji će doći, ali istodobno i ovdje skup od najmlađih do najstarijih. Svi zajedno tvorimo Božje partnere, one kojima se Bog osobno obraća. Postajući zajednica vjernika, Crkva, pojedini se vjernici ne vrte oko sebe u krugu, nego s drugima - s braćom i sestrama - postaju jedno, povezuju se u sveto zajedništvo oko Marije, Krista, svetaca, koji zauvijek ostaju trajni uzori u svemu.

Prema svjetlu Uskrsloga

RECITE DA BOGU

fra Ljubo Kurtović

Ako prekinemo vezu, odnos s Bogom, što u svojoj slobodi možemo učiniti, onda u sebi nemamo života.

To znači da smo bez Boga mrtvi i ne postojimo.

Marija, Majka Isusova i Majka Crkve i danas nas svojom porukom želi pripremiti za korizmu, pozivajući nas: „U ovom milosnom korizmenom vremenu otvorite svoja srca.“ U svojim prethodnim porukama nam je govorila: „*Draga djeco, danas vas pozivam da mi date svoje srce da ga mogu mijenjati da bude slično srcu mome. Danas vam želim dati svoju ljubav... vi ne znate kolika je moja ljubav i ne znate je prihvatiti... vi ne shvaćate moje riječi srcem te ne možete shvatiti ni moju ljubav. Dragi djeco... želim da svatko od vas svojim malim odricanjima pomogne sebi i meni... neka ovo vrijeme bude za vas milosno... svoja srca pripremite za ove dane kada vas Gospodin želi očistiti od svih grijeha iz vaše prošlosti... odričite se svega onoga što vas sprječava da budete bliže Isusu... u ovo vrijeme želim posebno da se odričete stvari na koje ste se navezali, a štete vašem duhovnom životu... isključite televiziju i ostavite različite stvari koje vam nisu korisne. Vi, draga djeco, ne možete sami, zato sam ja tu da vam pomognem.*“

I u ovoj Marijinoj poruci vidimo i doživljavamo njezinu ljubav i srce koje nam želi pomoći u korizmi u koju smo ušli.

Bez Boga smo mrtvi

U korizmi odjekuju riječi: „Čovječe, sjeti se da si prah i da ćeš se u prah vratiti.“ Bog nas je, kako nam Biblija to slikovito opisuje, stvorio iz praha zemaljskoga i u nas udahnuo svoj dah, duh, svoj život. Bog je sebe stavio u srce svakoga od nas. Ako prekinemo vezu, odnos s Bogom, što u svojoj slobodi možemo učiniti, onda u sebi nemamo života. To znači da smo bez Boga mrtvi, ne postojimo. U najboljem slučaju, možemo vegetirati kao

biljke. Ako s Bogom nismo povezani i svakodnevno ga ne tražimo, ostajemo bez Njegovog Duha u sebi.

Gospa je majka, a majka ne može ostati mirna gledajući svoju djecu koja bez Boga hodaju ovim svijetom. Njezine riječi su jednostavne i razumljive, ali su teške kad ih trebamo provesti u konkretni vlastiti život. Ona i danas govori: „Otvorite svoja srca“. Bog stanuje u srcu svakoga od nas. A mi možemo biti izvan sebe, kako to lijepo govori sveti Augustin: „Kasno sam te uzljubio, ljepoto tako stara i tako nova, kasno sam te uzljubio! A eto, ti si bio u meni, a ja izvan sebe.“ Sveti Pavao veli: „Nije daleko ni od koga od nas. U njemu, doista, živimo, mičemo se i jesmo“. Ako bježimo od Boga ili mu uskratimo vjeru, onda to više nismo mi, kao što veli psalam: „Od tebe daleko, život više nije život. Ne vjerovati u tebe znači biti nitko.“

Gospa, jer je Majka, želi da živimo i da imamo Božji život u sebi. A put do toga je otvorenost srca, molitva, odricanje, da bismo onda mogli dobiti ono što nam Bog želi darovati.

Gospa nam stavlja pred oči sliku prirode: proljeće, zemlju, sjeme. U prirodu je Bog stavio svoje zakone koji se podvrgavaju njegovoj volji. A znamo kako teške posljedice nastaju kad čovjek mijenja prirodne zakone. Za čovjeka su još teže posljedice kad nastoji

promijeniti Božje zakonitosti koje je utisnuo u našu savjest i u naš duh.

Marija, jer je Majka Crkve, brine za svoju djecu. Na početku evanđelja kao i na početku korizme čujemo Isusov poziv: „Obratite se i vjerujte evanđelju“. To je središnji program cijele korizme. I Papa Benedikt XVI. upozorava: „Korizma nas podsjeća da je kršćanska egzistencija borba bez odmora, u kojoj se koriste oružja molitve, posta i pokore. Svi Isusovi učenici pozvani su u poniznosti i strpljivosti, s velikodušnošću i ustrajnošću prijeći asketski put borbe protiv zla, protiv svakog oblika egoizma i mržnje, umirati samima sebi kako bi živjeli Bogu.“

Boga traži naše čitavo srce

Zato nas korizma uvodi u post, odricanje, umiranje, sijanje sjemena za nove plodove. Ona traži obraćenje i ponovno započinjanje. Korizma nas upozorava da još nismo na cilju, nego da smo još na putu, da još nismo odmakli u vjeri i kreposnom životu, nego da smo tek započeli. I sveti Franjo na kraju života upozorava svoju braću: „Braćo moja, do sada nismo ništa učinili, počnimo ispočetka.“ Korizma i sve ono što je vezano uz nju nije ugodna ni udobna. To je ulazak u kušnju, a ne u sigurnost. Isus u pustinji moli i posti četrdeset dana. U pustinji susreće sotonu koji ga kuša zavesti i prevariti. Isto tako i mi, kad započnemo molitvu i post,

Gospa je majka, a majka ne može ostati mirna gledajući svoju djecu koja bez Boga hodaju ovim svijetom. Njezine riječi su jednostavne i razumljive, ali su teške kad ih trebamo provesti u konkretni vlastiti život

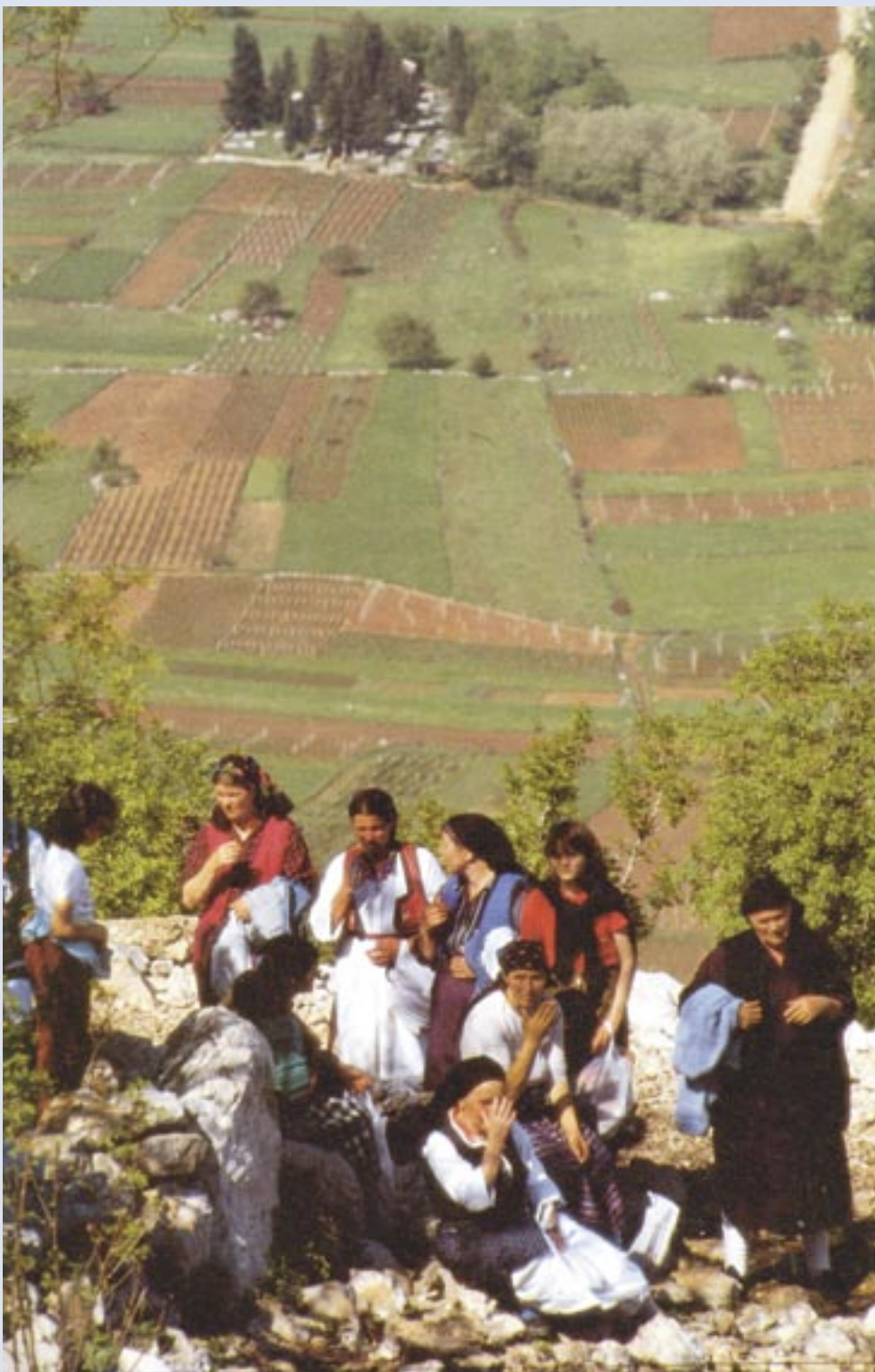
Moliti a ne odricati se grijeha isto je kao veslati u lađi koju smo privezali za obalu.
Nikada se ne ćemo pomaknuti, ostat ćemo u plićaku.
A Bog nas je stvorio da zaveslamo na pučinu, da se odvažimo poći Njemu u susret.

ne ćemo odmah doživjeti mir nego prije ono što uznemirava. Susrest ćemo kušnju i ono što nas želi omesti i skrenuti s puta koji vodi Bogu. Isus je pobijedio grijeh i sotonu. Pokazao je da se u pustinju ulazi potpuno, cjelovito, do kraja kako bi se pobijedilo. Gospa nam govori: „Recite da Bogu.“ A to znači predati se i do kraja pripadati Bogu kao što je Isus pripadao svome Ocu nebeskom. Bog traži naše čitavo srce. Zato nas Bog po Mariji vodi u post, odricanje, bratsku ljubav i molitvu kako bi u nama slomio svako oslanjanje na naše slabe ljudske sile i vezao nas uza se potpuno. Blažena Majka Terezija kaže: „Potrebno se isprazniti da bi nas Bog mogao ispuniti.“ Bog u naše srce i u naše ruke može staviti svoje darove tek onda kad su ispraznjeni od svega suvišnog.

Smisao korizme je stotruko dobivanje

Pokora i odricanje su ono što mi u vjери činimo, a Bog će učiniti ono što je nama nemoguće. Moliti a ne odricati se grijeha isto je kao veslati u lađi koju smo privezali za obalu. Nikada se ne ćemo pomaknuti, ostat ćemo u plićaku. A Bog nas je stvorio da zaveslamo na pučinu, da se odvažimo poći Njemu u susret. U vremenu korizme važno je gledati ono što nam Bog želi dati. Zato to vrijeme nije ono u kojem mi nešto dajemo Bogu, nego vrijeme u kojem On sve daje nama. „Recite ‘da’ Bogu i On će vam dati u izobilju.“ Zbog toga smisao korizme nije prvenstveno odricanje, nego stotruko dobivanje. To je vrijeme u kojem kidamo sve lance koji nas vežu uz zlo, grijeh, nemir, mržnju i lijenost. Potrebno nam je plivati uzvodno da bismo stigli do izvora. Gospa nas uči: „Molitvom ćete svladati svoju volju i otkriti volju Božju i u najmanjim stvarima.“

Blažena Djevice Marijo, Majko Crkve i Majko naša, moli za nas u ovom milosnom vremenu korizme i vodi nas putovima molitve i odricanja kako bismo od Boga mogli primiti darove koje nam On u svojoj beskrajnoj ljubavi želi darovati.

CIVITAVECCHIA, MARIJINO VRIJEME

(Razgovor je preuzet iz časopisa *Studi Cattolici*, br. 583, prosinac 2005., str. 860. – 864., s velikodušnim dopuštenjem gospodina Ricarda Caniata, pisca knjige *La Madonna si fa la strada. Civitavecchia nel tempo di Maria*, u kojoj je izvorno u dodatku objavljen ovaj razgovor što ga je on vodio s kardinalom Deskurom. Ovim zahvaljujemo gospodinu Ricardu.)

S talijanskoga preveo fra Dragan Ružić

Uzoriti, Gospa je suzila krvave suze u Civitavecchiji od 2. veljače 1995. te 15. ožujka iste godine, u biskupovim rukama...

Gospodin nas želi podsjetiti da naša Majka osjeća bol zbog svake naše nevjere, svake naše manjkavosti u kršćanskom životu, i to uvijek. Gospine suze podsjećaju na njezine boli. Već je Šimun prorekao da će joj mač probosti srce: mač naših grijeha, naše nevjernosti. Svaki put kad je uvrijedimo, Gospa plače. Papa je na to podsjetio kad je bio u Siracusi. Gospa je, međutim, sama htjela na to podsjetiti na izričit način, plačući krvavim suzama. Plakala je u biskupovim rukama i to ima posebno značenje, jer u mnogim mjesti-

ma crkvena vlast nije priznala Gospin plač. Ovaj je put Gospa htjela da biskup bude svjedok, ne samo očima nego opipljivo. Tražimo oprostjenje za svoje grijeha koji ne nanose bol samo Gospodinu nego i Majci. Trudimo se utješiti je većom pobožnošću i snažnijom vjernošću svomu kršćanskom životu.

Smatrate li da su suze ljudski neprotumačiva činjenica?

Obavljene su sve znanstvene pretrage kako bi se znanstveno prosudilo može li se dati neko objašnjenje. Znanstvenici su se zastavili pred tajnom Gospina plača. A, tako je prije Civitavecchije bilo i u Siracusi.

Zašto Gospa suzi krv?

mjesta te je odlučio samostalno istražiti događaje vezane za njega. Tako je skupio mnoštvo neobjavljene građe, nudeći sliku i snažno tumačenje toga Gospina očitovanja, tim više iznenađujućega budući da je do sada ostalo nepoznato. Više od mnogih znakova koji su upućeni u Civitavecchiji – o kojima knjiga obavještava – pisca je pogodila činjenica da se Gospa očitovala u vremenu kao što je ovo koje dovodi u krizu vrijednost i vođenje ustanova, tradicionalnu obitelj (otac + majka + dijete) i Crkvu, izravno u osobi mjesnoga biskupa (kao u Guadalupi 1531.), dajući poruke usredotočene na nasljedovanje Krista (na euharistiju: klanjanje i svetu Misu; na ispovijed...), i na štovanje Gospe (uz neodgodivi poziv da se posveti njezinom Bezgrješnom srcu i da se moli krunica).

Slijedi prostor razmišljanja, u kojemu se nude valjani odgovori na najznačajnija pitanja o Gospinu djelovanju u povijesti. Zašto Majka Božja suzi krv? Koja je vrijednost ukazanja, njezina očitovanja i u drugim krajevima svijeta, s učestalošću i posebnom očitostu u posljednjih dvjesto godina? Živimo li, možda, *Marijino vrijeme*,

Andrzej Maria card. Deskur

Zato da bi nam pokazala koliko je duboko bol pogodila njezino srce, probodeno mačem, kao što je predvidio prorok Šimun u trenutku Isusova prikazanja u Hramu. Bjelodanost toga znaka želi nam pomoći zamijetiti kako Gospino srce žestoko boli naše nekršćansko ponašanje, naša nevjernost i naše opetovane uvrjede Krista. Uzmimo k srcu

Gospin kipić od gipsa, koji predstavlja Kraljicu Mira, donesen iz hercegovačkog sela Međugorja – gdje se Blažena Djeвица Marija ukazuje od 24. lipnja 1981. – trinaest je puta zasuzio krvavim suzama od 2. do 6. veljače 1995., u obitelji Gregori, u mjestu Borgo Pantano, dijele Civitavecchie. Vijest je obišla svijet i sve je ostalo na tom: trebale su proći godine da se shvati kako u tom plaču počinje, ali ne i svršava priča o Gospi iz Civitavecchie.

Preokret se dogodio o desetoj obljetnici suženja, kad se doznalo da od 1996. jedan drugi kipić, istovjetan s prethodnim što ga je obitelji Gregori darovao Andryej Maria Deskur, Wojtylin bliski prijatelj, ispušta mirisno ulje, nepostojeće u prirodi, u danima liturgijskih blagdana i sve češće pred vjernicima koji mole. I taj je drugi kip donesen iz Međugorja... Ali to nije sve. Pojednosti se nalaze u knjizi glavnog urednika časopisa *Studi cattolici*, Ricarda Caniata, pod naslovom *La Madonna si fa la strada. Civitavecchia nel tempo di Maria*, u izdanju izdavačke kuće Ares (st. 456, 15 eura). Pisac, nakon što je hodočastio u Lacij u veljači 2005., ostao je oduševljen jednostavnošću

što ga je Louis Marie Grignon de Montfort, Djevičin svetac, prorekao prije tri stoljeća? Prostor razlučivanja zatvara razgovor što ga donosimo, a Caniato ga je vodio upravo s kardinalom Deskurom. Kardinal daje osoban, jako povoljan odgovor o događajima u Civitavecchiji, ne propuštajući pronaći poveznicu s mjestom podrijetla dvaju Gospinih kipića..

Naslovnica knjige Riccarda Caniato o događajima u Civitavecchiji iz koje je preuzet razgovor što ga ovdje objavljujemo.

ovaj događaj, ovu Gospinu krv. Uznastojmo shvatiti njezino majčinsko srce i utješiti ga, koliko je moguće, svojim životom zadovoljštine, vjernosti, sinovljeve ljubavi.

Osim toga, Gospa plače jer je Sin prolio krv; ona sudjeluje u Sinovoj mucu. Gospa sudjeluje u boli Oca jer je dao svoga jedinog Sina, ali istodobno, ona sama kao majka trpi istu bol jer je dala svoga jedinog Sina. A u tom otajstvu zajedništva doznajemo i shvaćamo da je Isusova krv jednaka Marijinoj.

Nije li to sudjelovanje u Isusovoj mucu razlog što je Gospa suzila mušku krv?

Protumačeno mi je da krv majke može imati muške elemente zbog trajne razmjene koja se odvija s muškim djetetom koje nosi u krilu. Za vrijeme trudnoće majka hrani sina svojom krvlju i u isto vrijeme upija od sina njegovu krv. Taj muški element je kao ostavština (zavještaj), kao sjećanje na tolike mjesece u kojima je nosila to dijete u sebi. Nosila u krilu, nosila u srcu. Na simboličkoj razini, znak iz Civitavecchije je snažna potvrda uskoga odnosa između Sina Božjega i njegove Majke Marije.

Gospa je plakala u posebnim danima; mislite li da postoji točno određeno i prepoznatljivo značenje?

Suzenje je počelo 2. veljače, na dan Gospodinova prikazanja u Hramu, kad je starac Šimun proreкао Isusovoj majci mučeništvo njezina srca. Da, taj nadnevak ima točno određeno i prepoznatljivo značenje.

Kakav stav treba imati kršćanin spram znaka kao što je taj?

Stav želje. Želje darovati Majci vlastito sinovljevo srce koje će joj uzvratiti zbog boli što su joj ih nanijela druga djeca; i veću gorljivost kako bi se ujedinili u mucu što su je podnijeli Isus i Marija.

Gospa je plakala u biskupovim rukama...

Gospa je plakala u biskupovim rukama jer se zna iz nekih prethodnih slučajeva suzenja da je bilo biskupa koji su sumnjali. Bjelodano je, valja ponoviti, da je ovdje Gospa htjela uliti sigurnost iznad svega biskupu, svjesna da će se Crkva obratiti na prvom mjestu njemu radi procjene. Mons. Grillo je, naravno, bio potresen, ali i osnažen znakom što ga je osobno primio 15. ožujka 1995., s obzirom na istinitost u koju nije nimalo sumnjao; tako je posvjedočio pred mjerodavnim tijelima Crkve da je dodirnuo tu krv i osjetio njezinu toplinu. Njega je to duboko pogodilo i nastojao je uvjeriti i svoju braću u biskupstvu, no, ne uvijek s uspjehom, ali s velikim

oduševljenjem, jer je on uistinu povjerovao.

Osim mons. Grilla, Gospa je zahvatila u Civitavecchiji jednu obitelj koju čine normalne, žive, simpatične, velikodušne, ali posve obične osobe. Zašto Kraljica Neba uvijek osobito ljubi jednostavne kao izaslanike i svjedoke?

Zato jer sam Otac Nebeski osobito ljubi bezazlene. A Gospa je najvjernije zrcalo Gospodnje volje i njegovih osjećaja. Bog osobito ljubi jednostavne; i Gospa osobito ljubi jednostavne i malene. Nastojmo i mi biti jednostavni i bezazleni, kako bi nas Gospa osobito ljubila.

Civitavecchia se nalazi u srcu Italije i kršćanstva. Treba li se bojati za Rim, za našu zemlju ili Papu u Crkvu?

Ne! Treba se bojati samo za onoga tko je zadao i zadaje bol Gospi svojim nekršćanskim življenjem. Nadajmo se da Rim i Italija još uvijek najiskrenije pokazuju da žive kršćanski. Nema bojazni, radije se potrudimo utješiti Gospu cijelim srcem, za svako loše djelo, za sav naš način življenja koji je vrijeđa i rastužuje.

Mons. Grillo je potvrdio da je Ivan Pavao II. zaželio častiti Gospu iz Civitavecchie u Vatikanu. Jeste li Vi za to znali?

Nisam za to znao, ali poznavajući dobro Svetoga Oca, uopće ne dvojim, zbog njegove ljubavi prema Gospi, da se kip našao u njegovoj kapelici, da ju je častio i da se molio pred njom. Ivan Pavao II. se satima, svakoga dana, molio Gospodinu i njegovoj Majci.

Je li istina da ste 10. travnja 1995., prilikom posjeta Civitavecchiji, darovali obitelji Gregori drugi kipić Kraljice Mira, donesen iz Međugorja? Znete li da već više godina ispušta mirisno ulje, poglavito u vrijeme liturgijskih blagdana ili kad se vjernici okupe na molitvu pred njim?

Za to sam ulje doznao nedavno. Za ostalo, da, da, da. Sve je istina. Htio sam donijeti novi kip nakon pljenidbe onoga koji je proplakao, čina u kojem se iščitava nedostatak poštovanja sudstva prema Svetomu. Nažalost, građanske vlasti ne shvaćaju i ne dijele uvijek vjeru kršćanske zajednice. Može se tražiti poštovanje, ali ga se ne dobiva uvijek. Sa svoje strane odlučio sam darovati taj drugi kipić, istovjetan onomu prvom, što mi ga je mons. Giacomo Martinelli donio iz Međugorja. Čineći to, nastojao sam istaknuti vezu koja postoji između suza Gospina očitovanja u Međugorju i onih Gospina očitovanja Gospe u Civitavecchiji.

Vi nam govorite kako je ispravno dovesti u suodnos Civitavecchiju i Međugorje?

>> NASTAVAK NA 38. STRANICI

SAKRAMENT ISPOVIJEDI (3.) dr. fra Ivan Sesar

Služitelj sakramenta ispovijedi

Crkveno učiteljstvo, nadahnuo svetopisamskim tekstovima, uči da je Bog jedini koji oprašta grijeha (usp. *Mk* 2,7). Isus, Sin Božji, priznaje da je on onaj koji "ima vlast na zemlji otpuštati grijeha" (*Mk* 2,10). Ne samo da on tu vlast ima nego On tu božansku vlast i vrši: "Sinko, opraštaju ti se grijesi!" (*Mk* 2,5). Tu istu vlast On prenosi na apostole kako bi je vršili u njegovu ime: "Kao što je mene poslao Otac, tako i ja šaljem vas. Poslijе tih riječi, dahne u njih i reče im: Primate Duha Svetoga! Kojima oprostite grijeha, oprosteni su im; kojima zadržite, zadržani su im" (*Iv* 20,21,23).

Kao što je razvidno iz spomenutih biblijskih tekstova, Krist je službu pomirenja povjerio apostolima. Tu službu nakon njih nastavljaju njihovi nasljednici biskupi i prezbiteri, njihovi suradnici. Snagom sakramenta svećeničkog reda oni opraštaju grijeha "u ime Oca i Sina i Duha Svetoga" (usp. *Katekizam Katoličke Crkve* br. 1466).

Želeći izbjeći bilo kakvu moguću nejasnoću oko pitanja tko može biti služitelj ovoga sakramenta, *Zakonik kanonskoga prava* donosi vrlo jasnu kanonsku odredbu: "Služitelj sakramenta pokore je samo (*solus sacerdos*) svećenik" (kan. 965).

Ista ova odredba vrijedi i za istočne Katoličke Crkve (usp. *Zakonik kanona istočnih Crkava*, kan. 722 § 1).

Ovlast za ispovijedanje

Za valjano odrješenje od grijeha zahtijeva se da služitelj ovoga sakramenta, osim vlasti reda, ima i ovlast vršiti je nad vjernicima kojima podjeljuje odrješenje (usp. *Zakonik*

kanonskog prava, kan. 966 § 1).

Od najstarijih vremena biskupi su, kao vidljivi poglavari mjesne Crkve, držani kao oni koji imaju vlast i zadaću "u ime Krista" opraštati grijeha, tj. biti služitelji ovoga sakramenta. Ova ovlast dodjeljuje se još samo svećenicima, njihovim suradnicima.

Svećenik može dobiti tu ovlast bilo po samom pravu (*ipso iure*), bilo po dopuštenju koje mjerodavna vlast daje prema pravnim odredbama (usp. *Zakonik kanonskog prava*, kan. 966 § 2). O tome ćemo reći nešto više kad budemo govorili o podjeljivanju ovlasti za ispovijedanje.

Zakonodavac, radi dobra vjernika, ukoliko je nekom svećeniku u času izvršenja nedostajala spomenuta ovlast koja mu je bila potrebna zbog opće zablude o činjenici ili o pravu ili u pozitivnoj i vjerojatnoj dvojbi ili o pravu ili o činjenici, ostavlja mogućnost crkveno dopunjene vlasti (*supplet Ecclesia*) (usp. *Zakonik kanonskog prava*, kan. 144).

Opća ovlast za ispovijedanje vjernika svugdje po svijetu

Sukladno pravnim odredbama, ovlast ispovijedanja vjernika svugdje po svijetu imaju: rimski prvosvećenik, kardinali, kao i biskupi koji po samom pravu mogu svugdje po svijetu podjeljivati sakrament pokore, osim ako to u pojedinačnom slučaju izričito na području svoje biskupije uskrati dijecezanski biskup (usp. *Zakonik kanonskog prava*, kan. 967 § 1).

Opća je kanonska odredba da oni koji imaju trajnu ovlast ispovijedanja, bilo snagom službe bilo snagom dopuštenja ordinarija mjesta inkardinacije, ili mjesta prebivališta (koje se, prema crkvenim odredbama, stječe

takvim boravljenjem na području neke župe ili biskupije s nakanom da se ondje trajno ostane, ako ništa to ne spriječi ili je boravljenje potrajalo potpunih pet godina), (usp. *Zakonik kanonskog prava*, kan. 102 § 1), mogu tu ovlast vršiti svugdje, osim ako to u pojedinačnim slučajevima uskrati mjesni ordinarij.

Spomenimo i to da svaki klerik mora biti inkardiniran ili u neku partikularnu Crkvu ili u neku ustanovu posvećenog života. Nedopustivo je da svećenik bude bez inkardinacije ili lotalica. Primanjem đakonskog ređenja netko se inkardinira u partikularnu Crkvu i to je njegov ordinarij mjesta inkardinacije. Članovi koji u redovničkoj ustanovi polažu doživotne zavjete primanjem đakonata inkardiniraju se kao klerici u tu ustanovu ili družbu (usp. *Zakonik kanonskog prava*, kan. 266).

Valja istaknuti da onaj katolički služitelj sakramenta ispovijedi, koji ima ovlast ispovijedanja, dopušteno podjeljuje sakrament ispovijedi članovima istočnih Crkava koji nisu u potpunom zajedništvu s Katoličkom Crkvom, ako dotični po svojoj volji moli i ako su pravno raspoloženi; to vrijedi i za članove drugih Crkava koji su po sudu Apostolske Stolice, što se tiče ovoga sakramenta, u istom položaju kao i spomenute istočne Crkve (usp. *Zakonik kanonskog prava*, kan. 844 § 3).

Isto tako, kad god zahtijeva potreba ili savjetuje istinska duhovna korist i samo ako se izbjegne pogibelj zablude ili ravnodušnosti, vjernicima kojima fizički ili moralno nije moguće doći do katoličkog služitelja dopušteno je primiti sakrament ispovijedi od nekato­ličkog služitelja u čijoj Crkvi postoji valjan spomenuti sakrament (usp. *Zakonik kanonskog prava*, kan. 844 § 2). (Nastavlja se)

“SJETI SE, ČOVJEČE...”

dr. fra Ivan Ivanda

Današnji čovjek nema previše sluha za ono što izlazi iz okvira “užitka i korisnosti”. One koji se odvažaju na uzdržljivost i odricanje, naše će slobodarsko društvo proglasiti “nenormalnim” osobama, opterećenim “teškim kompleksima”. Stega je, jednostavno, nepoželjna i neprihvatljiva, koliko god ona bila izvanredno sredstvo pročišćavanja tjelesnosti i put k većemu dobru.

“Memento mori” – “Sjeti se, da ćeš umrijeti”, natpis je što su ga na vratima svojih ćelija držali stari monasi, kako bi im neprestano dozivao u pamet neizbježnu prolaznost života. Ta je opomena istodobno prizivala i drugu: ne rasipaj vrijeme, jer je nepovratno. Svaki trenutak upotrijebi kao da je posljednji. Mjeri riječi, odvajaj postupke, obuzdava strasti, oplakuj grijehe i čini pokoru. Misli na to da ćeš se vrlo brzo – možda još večeras – pojaviti pred sudištem Božjim. Poneseni ovih duhom, mnogi su odlazili u osamu i posvećivali život molitvi i zahtjevnim odricanjima. Pritom nisu bili usmjereni samo na dobrobit svoje duše, nego su pred očima imali čitavo čovječanstvo. Bili su uistinu “katolički”. Pogrešno je mišljenje da su iz sebičnih, uskogrudnih motiva, okretali leđa životu u svijetu. Bili su, naime, svjesni da je svaki kršćanin po svomu pozivu i poslanju odgovoran za druge. Istinska ljubav ne podnosi ograničenje i stupnjevanje. I uvijek je konkretna, životna. Voljeti drugoga ponajprije znači željeti dobro njegovoj duši. Krist je za spasenje ljudskih duša podnio najveću žrtvu. Upravo je njegovom žrtvom utemeljeno i osmišljeno svako ljudsko žrtvovanje. Promatrajući Kristov križ, mnogi su asketski likovi kršćanske povijesti osjetili u sebi poziv za napuštanje uobičajenog načina života i korjenitije nasljedovanje Raspetoga. Klečeći pred križem u San Damiano, Franjo Asiški je čuo riječi: “Franjo, pođi i popravi moju kuću, jer bi se mogla srušiti!”

Sjetilno uživanje i duhovna stega

Nama se današnjima ova strogost (*rigorizam*) može činiti pretjeranom i odveć pesimističnom. Živimo u vremenu racionalizma i sjetilnog uživanja koje nema previše sluha za ono što izlazi iz okvira “užitka i korisnosti”. Današnje poimanje čovjeka ne podnosi govor o “gubljenju života, da bi se zadobio život”. Sablažnjivo i nečuveno drsko zvuči zahtjev: “Tko hoće ići za mnom, neka se odreče samoga sebe” (Mt 8, 34s). One koji se odvažaju

na uzdržljivost i odricanje, naše će slobodarsko društvo proglasiti “nenormalnim” osobama, opterećenim “teškim kompleksima”. Stega je nepoželjna i neprihvatljiva. Obično ju se povezuje s bolesnim preziranjem tjelesnosti. Međutim, ona je izvanredno sredstvo pročišćenja tjelesnosti i put k većemu dobru: duhovnoj razini života, koju obično zanemarujemo i potcjenjujemo. Bez asketskoga nadiženja niže razine ne može se dosegnuti viša razina: povezivanje s Bogom, ulazak u prostor i ozračje onostranosti. Nije li upravo danas potrebno vratiti se nekadašnjem ozbiljnom shvaćanju i prihvaćanju ove kršćanske discipline? Objektivnih razloga za to ima doista mnogo. No, svatko se treba osobno preispitati i pronaći svoje razloge. Ako je netko posve zadovoljan slikom svoga života, neka ne pristupa pepeljanju. Taj će mu liturgijski čin biti nešto posve izvanjsko,

a možda i komično. A po svojoj je biti nešto posve drugo: ozbiljan i neodgodiv poziv na *obraćenje srca*.

“Pazite sami na se da vam srca ne otvrdnu od razuzdanosti, pijanstva i tjeskobnih briga za život” (Lk 21,34). Posipanje pepelom na Čistu srijedu najprije nas podsjeća na potrebu poniznoga priznanja: u vrtlogu svakidašnjeg života toliko smo puta zaniijekali stvarni život. Lađu našega života preplavile su nečiste vode svijeta, i prijeto joj opasnost da potone. Nalazimo se u situaciji učenikâ prestrašenih olujnim vjetrom i uzbješnelim morem: “Spasi nas, Gospodine, pogibosmo! Vode nam dođoše do grla!” Nije toliko ugrožena naša fizička egzistencija, koliko naš “nutarnji čovjek”. Radi se o pitanju života i smrti naše duše. Dušu koja je zahvaćena tamom, koja je okrenuta od Božjega svjetla, stari su crkveni pisci nazivali “ladom koja >>

tone” ili “suhim, beživotnim listom, otkinutim sa stabla života” (Krist). Ako iskreno zavirimo u svoju nutrinu, priznat ćemo da nam život često nalikuje “vegetiranju”, pukom “životarenju”, lišenom kompasa i čvrstoga pravca. Mnoštvo je vjetrova koji nas bacaju na sve strane, oduzimajući nam sigurnost i mir. U “duhovnoj inflaciji” našega vremena pucaju stupovi *kršćanske vjere i morala* koji su nekada izgledali čvrsti i neuništivi. Nagriženi su hrdom relativizma i indiferentizma. Upravo nam korizmeno vrijeme pomaže u ponovnom pronalaženju čiste istine kršćanstva, u odstranjanju svih naslaga koje joj ne pripadaju nego je samo nagrđuju i oslabljuju. Samo ćemo u toj pročišćenoj i ponovno prihvaćenoj istini pronaći stvaran život, oslobođen svake laži i privida. No, potrebno je ponajprije da nam s očiju spadnu ljuske, kao sv. Pavlu na putu u Damask. Tek ćemo tada vidjeti živoga, prisutnoga Gospodina. Ruski religijski filozof P. Florenski izrazio je to slikovito: “Pokora i obraćenje stavljaju nam na oči dalekozor kojim posve jasno vidimo Onoga koji dolazi”.

Osloboditi srce od požude i sebičnih prohtjeva

Korizma nije vrijeme potištenosti i malodušja. Ona, po svojoj najdubljoj naravi, otvara prostor svjetlu i nadi. Nije vrijeme prekoravanja ili samokažnjavanja, nego ozdravljenja i oslobođenja. Stoga je, kao nekim nevidljivim fluidom, prožeta vedrinom i optimizmom. U ranome kršćanstvu nazivana je *ver sacrum*, “sveto proljeće” Crkve. Postojala je snažna svijest o tome da odricanje, pokora, djela milosrđa i ljubavi, pomlađuju život Crkve i svakog njezina člana. Manje jesti i piti značilo je povećati želju za “svetom hranom Božje riječi”. Osloboditi srce od požude i sebičnih prohtjeva značilo je “omekšati” ga za prihvaćanje nadahnuća Duha Svetoga.

U korizmenom se vremenu čudesno povezuju *bol kajanja i radost oproštenja*. Iskreno se pokajati za počinjeno zlo znači osjetiti u srcu bol i žalost. Sv. Augustin opisuje to u svojim “Ispovijestima”: “Kad mi je duboko razmišljanje iz tajnih dubina izvuklo svu bijedu moje duše... pustih obilnu kišu suzâ”. No, bol se skrušena i obraćena srca preobražava u najdublju radost koju čovjek uopće može oćutjeti. Ona je po sebi već predokus Uskrsa. Stoga poziv na korizmenu pokoru u sebi krije nagovještaj uskrsne radosti: *sjeti se, čovječe, da si prah ... sjeti se, čovječe, da ćeš ustati iz praha*.

POST I DUHOVNO ZDRAVLJE

fra Slavko Barbarić

Fra Slavko Barbarić je za života u Međugorju živio i drugima prenosio poruke Kraljice Mira. Plod njegova života po porukama jesu i njegove knjige u kojima obrađuje i čitatelju posreduje pojedine poruke. Jedna od tih knjiga zove se *Postite srcem*, objavljena nekoliko dana nakon njegove smrti. Donosimo ulomak iz te fra Slavkove knjige poučan za korizmeno vrijeme u kojemu se nalazimo.

Cilj kršćanskog života

Cilj kršćanskog života jest postati sličan Kristu, potpuno se s njime suobličiti. I pozvani smo da prihvatimo i nastojimo živjeti sve što nam u tome pomaže, da bi se ta sličnost zaista i dogodila. Post i molitva nemaju značenja sami po sebi, nego samo u odnosu na postizanje cilja. Kršćanin koji želi postati sličan Kristu mora imati sasvim konkretne ciljeve koje mora postići. Kad se govori o duhovnom zdravlju, onda se mora naglasiti da ono djeluje pozitivno na duševno i tjelesno, ali to nikako ne znači da je tjelesna bolest dokaz nedostatka duševnog i duhovnog zdravlja. Poznati su nam sveci koji su cijeli život bili bolesni, ali su u bolesti postigli savršeno duhovno zdravlje.

Postoje i sigurna mjerila za duhovno zdravlje, a to su nutarnja sloboda, sposobnost ljubiti i praštati, darežljivost i zahvalnost te mir i zahvalnost, potpuno predanje u volju Božju i spremnost žrtvovati svoj život za druge. Drugim riječima, cilj kršćanskog života jest biti sposoban reći Bogu i drugim ljudima s kojima živi: «Ovo je moj život za tebe, moji su darovi tebi na službi.»

Bog na prvome mjestu

Čovjekovo je srce Bog stvorio za sebe i ono ne može biti sretno ako Bog nije na prvome mjestu. Dovoljno je da se svatko upita što utječe na njegove konkretne odluke i znat će na kojem je mjestu Bog u njegovu životu. Kad Bog postane mjerilo svih odluka, svih čina, onda se može govoriti o Bogu na prvom mjestu.

Tako je bilo u Isusovu životu. On je sve

činio i činio je samo ono što je bilo po volji Očevoj. On je potpuno u Ocu i Otac u njemu. Riječi koje je govorio nije govorio sam od sebe, nego ih je čuo od Oca. Kad se za vrijeme posta u pustinji morao boriti s napasnikom, sve je činio da se Otac proslavi, da se njemu klanja, da se živi od njegove riječi i nije dopustio iskušavati Oca. I kad je proživljavao smrtnu borbu u Getsemanskom vrtu, potpuno se predao Očevoj volji, a na križu je predao svoj duh u Očeve ruke. Bogu pripada prvo mjesto u čovjekovu srcu u svakom trenutku života.

Ako čovjek ostane samo na molitvi, može se lako uvući sebičnost i oholost u molitveni duh i molitvene nakane. Iako se govori: «Oče, budi volja tvoja», očekuje se ipak da bude kako mi hoćemo. Zato se čovjeku koji moli lako dogodi da Božju ljubav, milosrđe i dobrotu mjeri prema onome što je dobio ili

nije dobio od onoga za što je molio. Tako cijeli molitveni život može ostati samo borba između čovjekove volje i Božje volje.

Stoga nije pretjerano reći da naša molitva može biti i bezbožna, tj. da ne tražimo Boga, ni njegovu volju, ni njegovu ljubav, ni njegovo kraljevstvo, nego da ga tražimo utoliko ukoliko nam može nešto dati. Zato nas Isus upozorava da najprije tražimo kraljevstvo Božje i njegovu pravdu, a da će nam se ostalo nadodati (usp. Mt 6,26-34). Ako ne poslušamo Isusa, molit ćemo nadahnuti svojim potrebama, i ako nam Bog ne dadne, odvratit ćemo se od njega razočarani, jer nam nije dao ono što smo tražili.

Rast u slobodi - mjerilo za post i molitvu

Tko međutim prihvati poziv i počne moliti i živjeti s kruhom/postiti (što praktično znači: koji za vrijeme života s kruhom osta-

vlja dva dana sve druge stvari) taj ulazi u proces oslobađanja svoga srca od sebičnosti i oholosti, od nalijepljenosti na svoje želje i prohtjeve, od nezdrave ovisnosti o materijalnim stvarima; oslobađa se od nezdrave ovisnosti o sebi i drugima i tako se Bogu otvara prostor da zauzme prvo mjesto u čovjekovu srcu. Bog ne zauzima srce da ga zarobi, nego da ga oslobodi, da mu bude svjetlo, put, istina, život, mir, ljubav, da mu bude sve.

Postom i molitvom čovjek se oslobađa i postaje sposoban živjeti život dostojan čovjeka. Treba svakako paziti i nikada ne zaboraviti da upravo ovaj rast u slobodi i jest mjerilo za post i molitvu. Treba uvijek biti toga svjestan, ispitivati se i ne zadovoljiti se lako brojem dana kad smo postili, niti mnoštvom molitava koje smo izrekli. Isusov život i suobličavanje s njime ostaje glavno i jedino mjerilo. U slobodi koja raste postom i molitvom, i po postu i molitvi koji dobivaju svoj smisao u slobodi srca, čovjek postaje osjetljiviji za svoj odnos prema sebi, prema drugima i prema materijalnim stvarima.

Lako ćemo osjetiti ako nam se post i molitva vrte u začaranom krugu neslobode, jer će nam tada post postati samo neugodno odricanje od ugodnih stvari, a molitva odricanje od slobodnog vremena, i budit će se osjećaj kao da moleći gubimo vrijeme.

Uvjeren sam da se čovjek nije sposoban odricati, nego je sposoban zamjenjivati. Postom i molitvom se otkriva ono što je bolje i lako se ostavlja ono što nije dobro ili manje dobro. Zato životna iskustva svetih i mistika uopće nikada ne smijemo promatrati sa stajališta odricanja, nego zamjene. Neugodno zvuči za nas «normalne» kršćane da se netko odrekao obitelji, posjeda, svega, ako ne vidimo da se dogodila zamjena za bolje. Upravo zato je sve manje kršćana spremno radikalno slijediti Isusa: oni ne vide zamjenu za ono čega se odriču, a o čemu je Isus sam govorio (usp. Mk 10,28).

Kad se u svećeničkom i redovničkom životu živi odricanje, a ne dogodi se ono «stotruko» što je obećano, tada se gubi smisao za život i rad, ostaje se u gorčini i nervozni, život ostaje prazan i sve se više događaju prave tragedije kod onih koji su poslani naviještati Radosnu vijest!

Zato svaki kršćanin, a pogotovo svećenik i redovnik, mora postiti i moliti jer, prakticirajući post i molitvu, ulazi u tajnu Božjega kraljevstva i Božje ljubavi i postaje čovjek suobličen Kristu, sposoban darivati svoj život za druge!

MARIJA, ISUSOVA MAJKA, U NOVOM ZAVJETU (I. PAVAO)

dr. fra Ivan Dugandžić

Apostol Pavao, pišući svoje poslanice, ne pokazuje zanimanje niti za Isusov zemaljski život kao takav, pa čak niti za njegovo učenje i njegova čudesna djela. On je u svojoj teologiji sav usredotočen na misterij smrti i uskrsnuća Isusa Krista kao događaj spasenja. Pavlove poslanice su njegova izravna reakcija na određene događaje u njegovim zajednicama nakon Apostolova odlaska iz njih. On želi ponovno utvrditi poljuljane temelje zajednice, odnosno želi im ponovno navijestiti evanđelje. Razumije se da u spisima takve naravi nema mjesta za nekakve biografske podatke iz Isusova, a još manje iz Marijina života.

“Isusova majka”. Tek se za nekoliko mjesta može reći da pretpostavljaju njezinu osobu i ulogu, i to kad je riječ o Isusovoj zemaljskoj egzistenciji koja se promatra kao suprotnost njegovoj egzistenciji kod Boga. Je li to možda zato što su kasniji autori iz nekih drugih izvora saznali više o Mariji, što Pavao pišući svoje poslanice pedesetih godina nije znao, ili su posrijedi posve drugi razlozi? To se može barem jednim dijelom objasniti time što Pavao ne pokazuje zanimanje ni za Isusov zemaljski život kao takav, pa čak ni za njegovo učenje i njegova čudesna djela. Nakon svoga čudnog susreta s Raspetim i Uskrslim pred Damaskom, Pavao je u svojoj teologiji sav usredotočen na misterij smrti i uskrsnuća Isusa Krista kao događaj spasenja, što predstavlja središte njegova navještaja (usp. 1 Kor 15,3-5) i njegove teološke misli.

Što se tiče Pavlovih poslanica, treba imati na umu da su to prigodni spisi nastali kao njegova izravna reakcija na određene događaje u njegovim zajednicama nakon Apostolova odlaska iz tih zajednica. Bez obzira na to, je li posrijedi nekakav unutarnji problem povezan uz daljnji rast zajednice ili su to napadi na Apostola što dolaze izvana, Pavao uvijek polazi od toga da je time ugroženo evanđelje koje im je prethodno navijestio, a time i život dotične zajednice. Pišući poslanicu Pavao želi ponovno utvrditi poljuljane temelje zajednice, drugim riječima, želi im ponovno navijestiti evanđelje. Razumije se da u spisima takve naravi nema mjesta za nekakve biografske podatke iz Isusova, a

još manje iz Marijina života. Tek na nekoliko mjesta Pavao se kratko osvrće na Isusovu zemaljsku egzistenciju, i to preuzimajući od Pracrkve kratke tekstove u kojima je ona početno formulirala svoju vjeru u Isusa Krista Sina Božjeg i Gospodina, kako bi na njima dalje razvijao svoju vlastitu teologiju. Tih nekoliko kratkih i šturih mjesta, iza kojih se barem može nazrijeti osoba Isusove majke (Gal 4,4s; Fil 2,6-11; Rim 1,3s), ipak nam otkrivaju važno teološko značenje Marijine osobe u odnosu na osobu njezina Sina.

Rođen od žene u punini vremena: Gal 4,4-5

U literarnom smislu Gal 4,4-5 je najstariji novozavjetni izričaj u kojem se međusobno povezuju Isusova ljudska egzistencija i njegova egzistencija kod Boga koja joj je prethodila. Ako se kaže da je “Bog poslao svoga Sina”, to svakako pretpostavlja njegovu *preegzistenciju* kod Oca. A ako je Marija rodila Sina Božjega koji je “u punini vremena” postao čovjek, to znači da je ona Majka Božja. Znamo da je doduše trebalo proći više stoljeća dok Crkva Mariju nije počastila tim naslovom, ali jedno od temeljnih mjesta za formulaciju te istine kršćanske vjere jest upravo Gal 4,4s. Slični izričaji o slanju Sina nalaze se i u Rim 8,3s; Iv 3,16s; 1 Iv 4,9, što znači da je riječ o nekom starijem, pretpavlovskom obliku ranokršćanske ispovijesti vjere koji Pavao koristi kao dragocjenu teološku baštinu na kojoj dalje razvija svoju teološku misao. Neki tumači govore o “navjestiteljskoj shemi”, koja je kod Pavla i kod Ivana ispunjena različitom građom, ali su im dva

Najstarije novozavjetno svjedočanstvo o Mariji

Čitajući Pavlove poslanice, mogao bi se steći dojam kako ti najstariji spisi Novoga zavjeta ne pokazuju nikakvo izravno zanimanje za Isusovu majku Mariju. Ne samo da nijednom nije spomenuta svojim imenom Marija, već nema nijednog mjesta gdje bi bila spomenuta barem kao

Dakle, “punina vremena” je onaj trenutak kad je Bog počeo ispunjavati sadržaj svojih obećanja. A budući da je taj sadržaj upravo povijesni dolazak Sina u tijelu, to onda taj izraz “punina vremena” daleko nadilazi sve relevantne izraze židovske apokaliptičke literature koji su usmjereni u budućnost. Ako je Kristovim rođenjem došla “punina vremena”, to znači da je time povijest dobila smisao kao povijest spasenja.

elementa uvijek zajednička. U prvom dijelu te rečenice svaki put se nalazi ideja slanja, a ona u sebi logično uključuje preegzistentnu kristologiju. Riječ je o Sinu koji je oduvijek kod Oca, a kojega Otac u vremenu šalje na zemlju.

Tu ideju slanja pojačava i izrazito eshatološki karakter ovog mjesta, jer Sin je poslan “u punini vremena”. Glagolski oblik aorista u izvornom grčkom tekstu jamstvo je povijesne konkretnosti toga Božjeg djelovanja i može se odnositi samo na povijesni dolazak Sina u tijelu. To je svakako uvjetovalo i oblik Pavlove formulacije o “dolasku punine vremena”. Na prvi pogled može se činiti da bi se smisao Gal 4,4 čak moglo jednostavnije izreći: “kad se ispuni vrijeme”, kao što, primjerice, čini Marko (1,14). Međutim, već sam izraz “dođe”, koji je specifičan izraz za eshatološki događaj spasenja u Isusu Kristu, želi reći puno više nego samo da je zaokružena neka vremenska epoha ili da je nastupio neki od Boga predviđeni vremenski termin. Ovdje se želi reći da je vrijeme dostiglo svoju punu mjeru, ne s obzirom na svoju protegnutost, nego s obzirom na svoj sadržaj, a to su Božja mesijanska obećanja Staroga zavjeta. Dakle, “punina vremena” je onaj trenutak kad je Bog počeo ispunjavati sadržaj svojih obećanja. A budući da je taj sadržaj upravo povijesni dolazak Sina u tijelu, to onda taj izraz “punina vremena” daleko nadilazi sve relevantne izraze židovske apokaliptičke literature koji su usmjereni u budućnost. Ako je Kristovim rođenjem došla “punina vremena”, to znači da je time povijest dobila smisao kao povijest spasenja. Dok je u židovskim apokalipsama riječ o budućem Božjem dolasku, Pavao gleda unatrag na Isusov povijesni dolazak. Ne želi se reći samo to da se dogodilo nešto u vremenu nego da se tim događajem zbiljilo nešto bitno sa samim vremenom. Ono s Kristovim dolaskom poprima nov tijek i novo značenje.

(Nastavlja se)

FRA SLAVKO - MOLITELJ

fra Jozo Zovko

Današnje moderno doba za čovjeka je, bez sumnje, vrlo krizno razdoblje. Vrijeme tehnološkog napretka i medija, sjetilnog uživanja i materijalizma u kojem živi naš naraštaj istodobno je i vrijeme otuđenosti i duhovne praznine. Unišli smo u duhovnu pustinju i noć beznađa u kojoj, poput ludih djevica, zaboravismo na svjetiljke i ulje te ostadosmo u snu. Posljedice osjećamo poput ujeda zmija otrovnica iza kojih ostaje samo smrtna rana u mnogim dušama, brakovima, životima.

Kako dalje? Gdje je izlaz? Gdje je lijek? I požali čovjek za vremenima kad nije znao što se događa na drugoj strani svijeta. Kad nije bilo hrabrosti štovati tijelo i bludnost uzdizati na pijedestal najvišeg oblika slobode. I požali čovjek, misleći što imam od ove tehnike osim razočaranja.

Odgovor s neba

Kao i uvijek u kriznim trenucima i vremenima, odgovor dođe s Neba. Jer, doista, Jahve ne šuti. Stalo mu je do čovjeka i njegovih dobara. Odgovor je uvijek Božji zahvat u sudbini naroda. I pokaza se novi znak na nebu: Žena, Kraljica Mira s djetetom u naručju, s nadom na licu i s moćnom porukom na usnama: možete doći do mira; možete i danas biti sretni i spokojni; s krunicom i postom možete zaustaviti ratove i samouništenje.

I povjereva fra Slavko i započe živjeti, svjedočiti, učiti, okupljati, voditi svoj narod. Taj narod se bitno razlikuje od turista, prolaznika, posjetitelja i znatiželjnika. Taj narod traži Znak – Majku Kraljicu Mira. A na putu k Majci izuzetna slika i prizor: svećenik s krunicom u ruci, s molitvom u srcu, kroči naprijed. Godinama su tisuće i tisuće za njim kročile kao svojim dobrim pastirom i učiteljem. Nitko ne bi prevaren niti razočaran. Ta, učio ih je kako Majka uči i traži - moliti srcem.

I kad god je bila napadana i osporavana poruka iz Međugorja i kad god je vršen pritisak da se poruka ne živi u svetištu, napose svakodnevnici i cijeli Ružarij, fra Slavko je znao ustrajati. Uvijek sam zahvalan Bogu što je u tim teškim naletima neprijatelja, zatornika Međugorja, čvrsto na koljenima stajao prorok i molitelj fra Slavko.

Zahvalan sam Bogu što ga klevete nisu zaustavljale na putu, što ga prijete i osude nisu poljuljale i oborile. Ostao je do zadnjeg trenutka čovjek koji raste, prorok s novim, intenzivnijim svjetlom, kršćanin i svećenik

uvijek otvorena i osjetljiva srca.

Takav molitelj nije plod škole, knjige ili nekog sustava, već samog svetišta. Goto-vo na samom početku potpuno se otvorio i počeo živjeti poruke. To znači da je vjerovao u ono što je učio, što je savjetovao, što je pisao. Znam kako se mijenjao i sazrijevao ulazeći na prava vrata: vrata kušnje, ustrajnosti i revnosti duha. Zato je njegova molitva uvijek bila u prepoznatljivom usponu i njegova misija svakim danom plodnija.

Čudesan lijek za grješnike i izgubljene

Fra Slavko nije samo čovjek i fratar molitve, nego i učitelj molitve. Neizbrojeno je mnoštvo prošlo kroz tu školu jednostavnosti u molitvi, dodirujući srcem snagu ustrajnosti u molitvi, ljepotu molitve u svakidašnjici. Fra Slavkova je molitva izvirala, tekla poput bujne rijeke i natapala srca, liječila duše, podizala pale. Njegovu molitvu tražili su hodočasnici kao čudesan lijek. Izgubljeni su je doživjeli kao pružene ruke prijatelja, a grješnici kao novu nadu.

Fra Slavko je sličan proroku i izbavitelju Mojsiju. U svim je nevoljama znao kako

će dalje. Nikad nije očajavao, niti tražio sažaljenje. To ne pripada čovjeku koji sve čini u ime Jahvino, za narod i za Gospodina. Kad mu se činilo da su mu i vračari jednaki, on nije očajavao, već je išao dalje u potpunom povjerenju i poslušnosti.

Uvijek nanovo nameće nam se pitanje: kako danas odgovoriti narodu na pitanje o smislu patnje kad je sve više nalik djetetu koje cijeni svoju igračku više od svega? Kako ga pozvati na suzdržljivost do slobode? Prorok zna komu se obratiti. On se uspinje k Bogu jer zna odakle donijeti pravi odgovor - iz molitve, susreta s Bogom. On svojim životom snažno zbori da vrijedi ustrajati i nastavlja pratiti i voditi sve skupine koje dolaze.

Fra Slavkova krunica na Podbrdu

Dok se danomice uspinjao na sveto Brdo ukazanja, gledao sam ga srcem kao milog čovjeka koji se ispunio mirom i svim dobrima i zato je uvijek imao što darovati.

Njegova uspinjanja na brda susreta, uvijek s krunicom u ruci, s grupom molitelja, štovatelja Gospinih, te povratak u svetište,

Uvijek sam zahvalan Bogu što je u tim teškim naletima neprijatelja, zatornika Međugorja, čvrsto na koljenima stajao prorok i molitelj fra Slavko. Zahvalan sam Bogu što ga klevete nisu zaustavljale na putu, što ga prijete i osude nisu poljuljale i oborile. Ostao je do zadnjeg trenutka čovjek koji raste, prorok s novim, intenzivnijim svjetlom, kršćanin i svećenik uvijek otvorena i osjetljiva srca.

nalik su mi na čisti gorski potok koji se smiruje u svom oceanu. Svaki put, praćen hodočasnicima i zaljubljenicima Gospina poziva na molitvu krunice, penjući se na Brdo ukazanja, poput proroka ostavljao je dubok mir na sve sudionike. Toliko puta je pomak u srcima hodočasnika bio prepoznatljiv - u nepobožnom ili površnom hodočasniku probudio se molitelj. Čovjek koji ne gleda više na sat, već na novu prigodu za molitvu koju ne želi propustiti.

Kao što su libanonski, sirijski i egipatski eremiti svojom duhovnošću i molitvom učinili prepoznatljivim prostor svojih pustinja, tako je i fra Slavko svojom snažnom molitvom i duhovnošću opečatio Podbrdo i Križevac. Stvorio je školu duhovnosti koja je autentično franjevačka i marijanska.

Fra Slavkova meditacija Ružarja hvalospjev je koji teče kroz sva srca i unosi mir i nadu u duše svih. Ta spontana pjesan Isusu i Majci je svjetlo za sve tame i tamnice. Svi traže mir, svi žure na izvor, a on ga je veličanstveno predstavljao i uvodio čovjeka korak po korak do potpunog mira, do ozdravljenja.

Molitva hodočasnika s fra Slavkom na Podbrdu bila je posebna milost, posebna škola. Danas mnogi međugorski hodočasnici zahvaljuju Gospodinu za taj dar.

Kako je veliko čuti iz srdaca ljudi riječi zahvalnosti za ono što su dobili i naučili od fra Slavka. Nikad toliku radost i ganuće ne osjećam kao kad hodočasnici na svim kontinentima priznaju, ispovijedaju, svjedoče kako su naučili moliti u Međugorju i kako su nakon hodočašća nastavili živjeti Međugorje u svojoj obitelji i svojoj župi.

Kolika je milost proći stazu kojom hodi dobri i brižni pastir. Taj spomenik vjere, ljubavi i potpunog predanja za druge je podignut. Bog nam ga je darovao i dlijetom patnje oblikovao. Nama je puno jednostavniji put prema Golgoti jer na njemu imamo i lik čovjeka kojega poznajemo, koji nam bijaše drag - fra Slavka.

Fra Slavkovo brdo – Križevac

Na tom zavjetnom brdu župa se davne 1934. ujedinila oko svog fratra veličati križ i zahvaljivati Spasitelju na daru otkupljenja. Župa mijenja ime brdu Šipovac u Križevac. Taj sveti znak prihvatit će svi hodočasnici. Zašto?

Na tom odabranom Brdu vidjeli smo posebni znak. Bila je nedjelja jutro u pola devet, godina 1981. Stotine ljudi su gledali u križ i nisu vidjeli više križ, već Majku obučenu u bijelo. Svi smo klečali, molili, plakali. Jedan čovjek se odvažio i samo fotografirao. Kasnije je došla policija i oduzela našem fotografu film i aparat. Jer, aparat je zabilježio što su vidjele i naše oči. Križ, potom Majku, potom križ iz kojeg je tekla poruka napisana na nebu - MIR.

Tog trenutka sam pomislio: Je li ovo konac, svršetak svijeta? Ne, to je bio novi početak. Početak boljega svijeta. Tada sam počeo dublje shvaćati ukazanje i Gospino očitovanje na samom početku: "Ja sam Kraljica Mira."

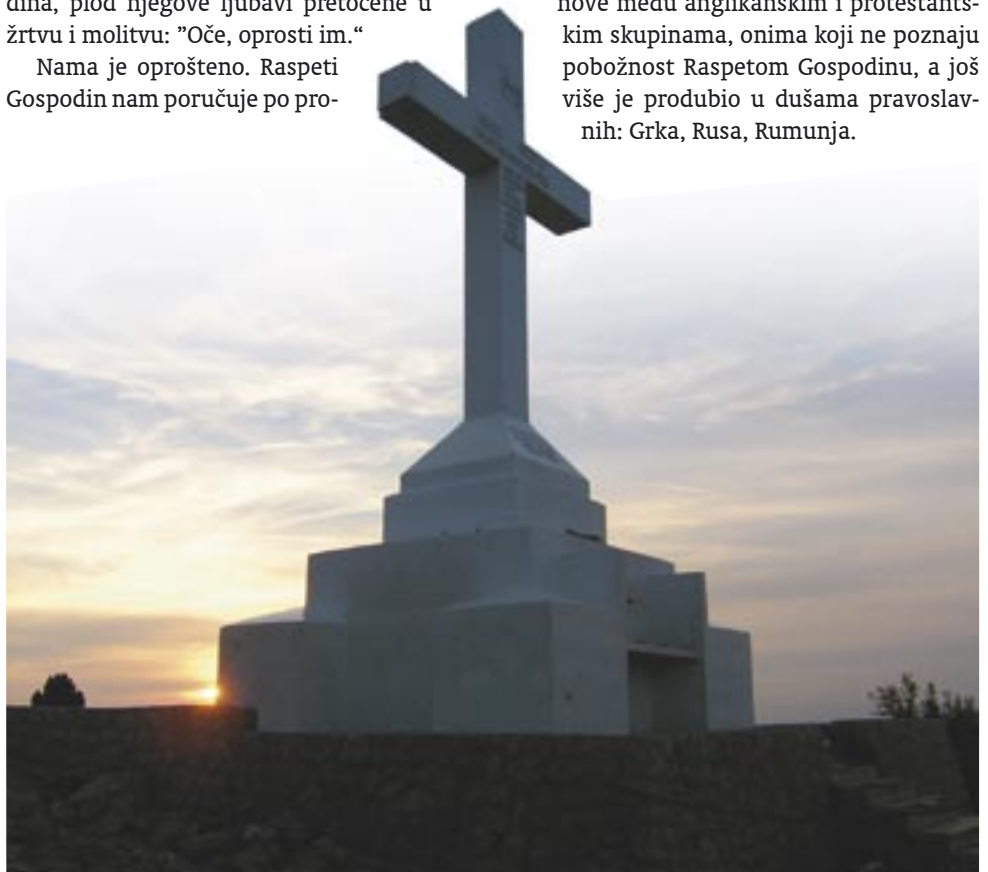
Mir je plod križa, dar Raspetoga Gospodina, plod njegove ljubavi pretočene u žrtvu i molitvu: "Oče, oprosti im."

Nama je oprošteno. Raspeti Gospodin nam poručuje po pro-

roku da smo otkupljeni i dragocjeni u njegovim očima. Možda smo tu istinu bili smetnuli s uma. Presveta Djevica nam pokušava otvoriti srce da se priklonimo Riječima Sina Božjega.

I povjerovala fra Slavko i započe svjedočiti iz dana u dan uvijek novim skupinama i s novom ljubavlju za Ljubav koja nije ljubljena. Kolika milost je proći stazu kojom hodi dobri i brižni pastir. Taj monument vjere, ljubavi i potpunog predanja za druge je podignut. Bog nam ga je darovao i dlijetom patnje oblikovao. Nama je puno jednostavniji put prema Golgoti jer na njemu imamo i lik čovjeka kojega poznajemo, koji nam bijaše drag - fra Slavka.

Isus u svoj put križa ugrađuje Šimuna, Veroniku, pobožne žene iz Jeruzalema, Ivana i druge, do danas. I tako ugradi i fra Slavka, koji mu je pomogao nositi križ u milijunima srdaca. Koji mu je rupcem franjevačke duše otro obraz u milijunima poniženih. Fra Slavko je oživio štovanje muke i smrti Gospodine među anglikanskim i protestantskim skupinama, onima koji ne poznaju pobožnost Raspetom Gospodinu, a još više je probudio u dušama pravoslavnih: Grka, Rusa, Rumunja.

DANOM UKAZANJA MOJ SE ŽIVOT NAGLO PROMIJENIO

Koncem kolovoza 1981. osjetila sam neki nemir u sebi. Nešto mi je iznutra govorilo: Pođi nekamo, promijeni se. Osjećala sam strah i nesigurnost u srcu. Jedne večeri, nakon ukazanja, Vicka mi je saopćila da me je Gospa blagosloвила i poslala mi poruku: Pođi mojim putem, s vremenom ćeš postati sretna. Tada sam definitivno odlučila postati redovnicom.

Časna sestra franjevka Marina Ivanković bila je godine 1981. službenica u općini Čitluk. Vijest o ukazanju, nekoliko minuta nakon događaja, čula je u roditeljskoj kući od Ivanke i Mirjane, koje su uzbuđene dotrčale.

O prvim danima ukazanja te dobivanju redovničkog zvanja, s. Marina, koja danas živi u New Yorku, govori u ovom razgovoru.

S. Marina, gdje ste se zatekli na prvi dan ukazanja?

Prvi dan ukazanja nalazila sam se u svojoj roditeljskoj kući i tu sam prvi put čula od vidjelaca da se Gospa ukazala na brdu.

Bio je Ivandan. Našli smo se na okupu prigodom imendana moga najstarijeg brata Ivana. Negdje pred večer, kao izbezumljene, dotrčale su k nama Ivanka i Mirjana s viješću da su vidjele Gospu. Najprije je Mirjana progovorila: "Jao, što nam se dogodilo!" Mi smo je upitali: "Što se dogodilo?" Ona je odgovorila: "Gospa nam se ukazala!" U tom trenu zaigralo mi je srce i osjetila sam neku

Razgovarala Vedrana Vidović

neopisivu radost i shvatila sam da su njihove riječi istinite. Iste večeri vijest se proširila cijelim mjestom.

Mnogo puta kasnije sam se upitala: Zašto su baš njih dvije došle najprije u našu kuću?! Ima li to uistinu neke veze s mojom odlukom da izaberem zvanje redovnice?

Kako je nakon toga tekao život u Podbrdu, u Bijakovićima i cijeloj međugorskoj župi?

Već sutra život u Podbrdu, u Bijakovićima kao i u cijeloj župi Međugorje krenuo je potpuno drugim tijekom. Dolazili su ljudi iz cijele Hercegovine. Odgađali su mnoge važne poslove da bi se u određeno vrijeme našli na mjestu ukazanja.

Vi ste tada radili u čitlučkoj općini. Kad ste ujutro, nakon ukazanja, došli na posao, kazali ste kolegici: Našoj se dicit ukazala Gospa! Znači li to da ste već tada povjerovali?

U to vrijeme sam radila u općini Čitluk, kao činovnica. Kad sam to jutro došla na

Č. S. Marina Ivanković

Uvijek i iznova Gospa nas potiče da svoj život predamo Bogu. Tri ključne stvari na koje nas Gospa potiče su: molitva, mir i obraćenje. Kako ćemo moliti ako mira nemamo?! Bez mira je teško rasti u svetosti.

A bez toga dvoga nema obraćenja.

posao, vijest o ukazanju najprije sam rekla svojoj šefici Miri. Kao i ja u kasno popodne prošloga dana, tako je i ona bila iznenađena i molila me da joj sve kažem. Svi se sjećamo da je tada vladao komunistički režim i da je na tom mjestu bilo teško pronaći povjerljivu osobu. Mira je bila ta koja je povjerovala sve-mu što se događalo, tada i sve do danas.

Nemir, čežnja i težnja

Jeste li se do tada družili s vidiocima, koliko ste ih dobro poznavali i jeste li imali razloga sumnjati u njihove riječi?

Vidioci su moji najbliži susjedi, neki su i moji rođaci (Ivanka, Ivan, Vicka i Mirjana). Iako su vidioci po nekoliko godina mlađi od mene, s nekima od njih često sam se družila. Ne, nikada nisam imala razloga posumnjati u njihov iskaz.

Kako teče Vaš život nakon 24. lipnja 1981.? Prisustvujete li ukazanjima, idete li na Brdo ukazanja i u crkvu na molitveni program?

Danom ukazanja moj život se naglo promijenio. Poslije radnog vremena nastojala sam biti s vidiocima na ukazanju, a kasnije i na večernjem molitvenom programu u župnoj crkvi, dok se nije dogodilo nešto, što je iz temelja promijenilo moj život.

Koncem kolovoza te 1981. godine, dok sam bila na svom radnom mjestu, osjetila sam neki nemir u sebi. Nešto mi je iznutra govorilo kao da moram nekamo poći. Kamo? Gdje? To znači da nešto moram mijenjati. Pojavila se čežnja i težnja za nečim uzvišenijim. Ipak, u srcu sam osjećala nesigurnost i strah.

Odvraćanja i prijetnje

Što se potom događalo i kad ste konačno odlučili poći u samostan?

Pošto su mnogi željeli pitati Gospu preko vidjelaca o svojim potrebama, tako sam i ja, dvojeći što učiniti, odlučila razgovarati s nekim od vidjelaca da pitaju Gospu što učiniti dalje. Nakon posla sreća sam Vicku pred njezinom kućom i iznijela joj svoju potrebu. Rekla mi je da dođem tu istu večer na ukazanje. Na ukazanju smo bili samo Vicka, Jakov i ja, jer su se tada skrivali od policije. I tu večer Vicka mi je, nakon ukazanja, saopćila da me je Gospa blagosloвила i, kako ona kaže, kazala: "Pođi mojim putem, s vremenom ćeš postati sretna." Tada sam definitivno odlučila da ću postati redovnica.

Jeste li u obitelji i radnoj sredini osjetili protimbu svojoj odluci da idete u časne sestre?

Časne sestre Marina, Zdravka i Milka u New Yorku

Koliko je Gospa ovdje i koliko će biti, to me previše ne opterećuje. Meni je važno da je Ona među nama i njezina nazočnost je posebna, neizreciva milost za sve nas koji smo povjerovali.

Obitelj je prihvatila moju odluku da budem ovo što sam sada, a što se tiče općine, moju ostavku su teško prihvatili, posebno odluku da idem u samostan. Zbog nekih koji su me od toga odvrćali i prijetili mi, u samostan nisam smjela putovati kroz Čitluk, već zaobilaznim putem, preko Čapljine do Bijelog Polja. Danas je, onima koji ne pamte ta vremena, to nemoguće shvatiti.

Živjeli ste u raznim sredinama, od malih župa do New Yorka. Osjetili li se u svim tim mjestima utjecaj poruka Kraljice Mira?

Gdje god sam bila, doživjela sam da ljudi pozitivno govore o ukazanjima. Kad bih nekome rekla da sam se rodila u mjestu gdje se Gospa ukazuje, osjetila sam da mi ljudi sa zanimanjem prilaze i pitaju što ima novoga, govore o svojim iskustvima, čak i o obraćenju koje su doživjeli. Često me sada u New Yorku župljani upitaju: "Kada ćete dovesti k nama nekoga od vidjelaca?" Znači, ljudi su željni čuti nešto o ukazanjima, o porukama Majke Božje. Mnogi od njih nastoje posjetiti ovo svetište za vrijeme godišnjih odmora. Htjela bih spomenuti da ovdje, na Manhattanu, u crkvi imamo veliki kip Međugorske Gospe, Kraljice Mira.

Imamo čak i jednu skupinu hodočasnika koji često idu u Međugorje. Svake druge nedjelje u mjesecu slave svetu misu i kronicu. Često im se pridružim.

Ukazanja u međugorskoj župi traju, uskoro će, punih 25 godina. Jeste li kada razmišljali o tomu zašto se toliko dugo ukazuje Gospa?

Gospa u svojim ukazanjima zna često reći: "Draga djeco, živite li vi sve ovo što imate?!" Kad trebamo ići u crkvu, ne idemo. Kad trebamo moliti, ne molimo. Kad trebamo pružiti nekome mir, ne pružamo ga... Koliko je Gospa ovdje i koliko će biti, to me previše ne opterećuje. Meni je važno da je Ona među nama i njezina nazočnost je posebna, neizreciva milost za sve nas koji smo povjerovali.

Po čemu su, po Vašem mišljenju, za vjernike i za čovječanstvo, važna ova ukazanja?

Uvijek i iznova Gospa nas potiče da svoj život predamo Bogu. Tri ključne stvari na koje nas Gospa potiče su: molitva, mir i obraćenje. Kako ćemo moliti ako mira nemamo?! Bez mira je teško rasti u svetosti. A bez toga dvoga nema obraćenja.

VI STE IZABRANI
NAROD I BOG VAM
DAJE VELIKE
MILOSTI!
MOLITE DUHA
SVETOGA ZA
RASVJETLJENJE.

KRIST - ISTINA U OSOBI, POLARNA ZVIJEZDA SLOBODE

Preveo fra Tomislav Pervan

10. veljače 2006. Benedikt XVI. nazočio je plenarnom skupu Svetoga zbora za nauk vjere, komu je skoro četvrt stoljeća predsjedao. Tom je prigodom promišljao o Isusu Kristu, utjelovljenoj istini koja privlači svijet k sebi te iz sebe izžaruje sjaj istine. Svaka je druga istina samo djelić istine koja je Isus u osobi te smjera prema njemu. Isus Krist je Polarna zvijezda ljudske slobode. Bez njega ljudska sloboda gubi svoje usmjerenje jer bez spoznaje istine sloboda se zna izroditi, tjera u izolaciju te postaje jalovom samovoljom. Stavi li se ta istina - Isus Krist - s jednostavnošću i odlučnošću u središte kršćanskog života, onda ljudski život potiče i oživljuje ljubav koja se ni pred čim ne zaustavlja niti poznaje granice.

Gospodo kardinali, časna braćo u biskupstvu i svećeništvu, draga braćo i sestre!

Radostan sam što mogu primiti Zbor za nauk vjere na kraju njegove opće skupštine. Radostan sam što sam preko 20 godina voljom svoga prethodnika, časnoga pape Ivana Pavla II., predsjedao tome zboru. Vaša mi lica prizivlju u pamćenje sva draga lica onih koji su surađivali svih tih godina u tome uredu. Na sve mislim prepun zahvalnosti i simpatije. Ne mogu a da s nutarnjom dirnutošću ne mislim na to tako intenzivno i plodonosno vrijeme koje sam proveo u Kongregaciji, koje je zadaća promicati i štititi nauk vjere i čudoređa u cijeloj Katoličkoj Crkvi.

U životu Crkve vjera ima temeljno značenje jer dar što nam ga Bog sam od sebe daje u objavi temeljan je i to se Božje samodarivanje prihvaća u vjeri. Tu biva jasna važnost vaše kongregacije koja je pozvana u svojoj službi cijeloj Crkvi, a napose biskupima, učiteljima vjere i pastirima, u duhu kolegijalnosti promicati i iznositi na svjetlo središnjost katoličke vjere u njezinu autentičnu izričaj. Izgubi li se razumijevanje te središnjosti, i sami ustroj crkvenoga života gubi svoju izvornu životnost te se zatvara, jer zapa-

da u jalovi aktivizam ili se sužava na neku vrst političke računice sa svjetovnim predznakom i značenjem. Kad se naprotiv istina vjere stavlja u svoj svojoj jednostavnosti i sa svom odlučnosti u središte kršćanskog života, čovjekov život potiče i oživljava ona ljubav koja se ne zaustavlja niti poznaje ikakve granice, kao što sam to i naglasio u svojoj najnovijoj enciklici "Deus caritas est".

Iz Božjega srca izljuje se ljubav kroz srce Isusa Krista snagom njegova Duha na cijeli svijet kao ona ljubav koja sve obnavlja. Ta ljubav izrasta iz susreta s Isusom Kristom u vjeri. "Na početku kršćanskog života ne stoji nekakva etička

odlučka ili neka velika ideja, nego susret s jednim događajem, s jednom osobom koja podaruje našem životu novi obzor te time i njegov odlučni smjer" (Deus caritas est, 1). Isus Krist je istina postala osobom koja vuče svijet prema sebi. Svjetlo koje izžaruje iz sebe Isus sjaj je istine. Svaka druga istina samo je fragmentarna, djelomična istina one istine koja je Isus Krist, te smjera prema Njemu. Isus Krist je Polarna zvijezda ljudske slobode. Bez njega ta sloboda gubi svoje usmjerenje, jer bez spoznaje istine sloboda se zna izroditi, ona se izolira i postaje jalovom samovoljom. S Isusom se sloboda ponovno pronalazi. Ona zna da je stvorena za dobro te dolazi do izražaja u činima i izrazima ljubavi prema bližnjemu.

Stoga Isus podaruje čovjeku posvemašnju intimnost s istinom i poziva ga da stalno u njoj živi. Istina se nudi kao zbiljnost koja čovjeka izgrađuje, koja ga istodobno nadilazi i nadmašuje. Ona mu se nudi kao tajna koja prihvaća zanos čovjekove sposobnosti prihvaćanja te je istodobno i nadilazi. Ništa nije kadro voditi ljudsku inteligenciju prema neistraženim obzorima kao što to čini ljubav prema istini. Isus Krist - koji je punina istine

- privlači srce svakoga čovjeka k sebi, širi ga i ispunja radošću. Jer samo je istina kadra proniknuti čovjekov duh i podariti mu savršenu slobodu. Ta radost širi protežnice čovjekova srca oslobađajući ga od uskoće egoizma te ga osposobljava za istinsku ljubav. Iskustvo te slobode pokreće te vodi čovjeka prema dragovoljnom klanjanju, ne ropskom sagibanju, nego poklonu srca pred istinom koju je pronašlo.

Stoga je služba vjeri koja daje svjedočanstvo za njega, koji je puna Istina, istodobno i služba radosti, a Krist želi proširiti tu radost u svijetu: radost vjerovanja u Njega, radost istine koju On priopćava svijetu, radost spašenja koje dolazi od Njega! Tu radost osjeća srce kad kleknemo da se poklonimo Isusu Kristu u vjeri! Ta ljubav za istinu nadahnjuje te usmjeruje današnje kršćane prema današnjem svijetu kao i zauzetost Crkve u djelu evangelizacije. Te ste teme za vrijeme rada opće skupštine detaljno obrađivali. Crkva s radošću pozdravlja istinska dostignuća ljudskoga znanja te spoznaje kako se evangelizacija mora suočiti s perspektivama i izazovima koje otvara suvremeno znanje i znanost. U stvarnosti veliki napretci znanosti koje smo doživjeli u minulom stoljeću pridonijeli su boljem razumijevanju tajne stvaranja snažno i duboko utječući na savjest naroda. Međutim, znanstveni napredci katkad su se odvijali tako brzo te je bilo zamršeno prepoznati njihovu spojivost s istinama koje je Bog objavio o čovjeku i svijetu. U nekim su slučajevima izričaji znanosti u krajnoj opreci spram tih objavljenih istina. To je među vjernicima stvaralo stanovitu pomutnju te

je znalo dovesti do poteškoća u navještaju i prihvatu evanđelja. Stoga je od odlučnog značenja svako istraživanje koje si stavlja zadaću produbiti spoznaju istina što ih je razum otkrio, u nutarnjoj sigurnosti kako nema nikakva sukobljena nadmetanja između razuma i vjere (usp. Fides et ratio, 17).

Ne trebamo imati nikakva straha suočiti se s tim izazovom. Jer Isus Krist je Gospodar svega stvorenja i povijesti. Vjernik znade da je sve "stvoren po njemu i za njega... te da sve opstoji u njemu" (Kol 1,16.17). Kad dublje spoznamo Krista - središnjicu svemira i povijesti -, onda možemo današnjim ljudima pokazati kako je vjera u njega od velika značenja za sudbinu čovječanstva. Štoviše, on je punina svega istinski čovječnoga. I samo s tim zrenikom moći ćemo ponuditi suvremenim tražiteljima uvjerljive odgovore.

To je nastojanje odlučno za navještaj i širenje vjere u današnjem svijetu. Takvo zalaganje treba imati prioritet u evangelizacijskom poslanju. Dijalog između vjere i razuma, religije i znanosti ne nudi samo mogućnost pokazati suvremenom čovjeku djelatnije i uvjerljivije razumsku opravdanost vjere u Boga, nego također pokazati kako se konačno ispunjenje svakoga istinskog ljudskog nastojanja nalazi u Isusu Kristu. Svaki ozbiljni evangelizacijski posao ne smije u tom smislu ispustiti iz vida sva ona pitanja koja danas izrastaju te se nameću iz znanstvenih otkrića te filozofskih područja i razina.

Žudnja za istinom spada na samu čovjekovu narav, a cjelokupno je stvorenje samo jedan veličanstveni poziv poći u potragu za

odgovorima koji otvaraju ljudski razum za sveobuhvatni odgovor za kojim oduvijek žudi i koji očekuje. "Istina kršćanske objave s kojom se susrećemo u Isusu Nazarećaninu omogućuje svakome prihvatiti 'tajnu' vlastitoga života. Ona brižno poštuje autonomije stvorenja i njegovu slobodu, ali ga istodobno obvezuje da se u ime istine otvori transcendenciji. Tu dosiže odnos slobode i istine svoj vrhunac, te čovjek posvema razumije i shvaća Gospodinovu riječ: 'Spoznat ćete istinu i istina će vas osloboditi' (Iv 8,32)" (Fides et ratio, 15).

Tu pronalazi Kongregacija motivaciju za svoju zauzetost te obzorje svoga služenja. Vaše služenje punini vjere jest služenje istini te time služenje i radosti, onoj radosti koja dolazi iz dubine srca te struji iz bezdana ljubavi što ga je otvorio Krist svojim na križu otvorenim srcem te koju onda njegov Duh širi svijetom u neiscrpivoj darežljivosti. S toga motrišta vaša učiteljska služba dade se okrstiti u pravome smislu i kao 'pastoralna' služba. Jer vaša je služba doprinos posvemašnjem širenju Božjega svjetla u svijetu!

Stoga neka svjetlo vjere - izraženo u svojoj svojoj punini i netaknutosti - obasjava uvijek sav vaš posao te neka bude ona 'zvijezda' koja vas vodi i pomaže vam dovoditi srca ljudi Isusu Kristu! To je teška ali izazovna zadaća koja spada na poslanje Petrova nasljednika, a vi ste pozvani biti suradnici u tome djelu. Hvala vam na vašem radu i na vašoj službi.

S tim osjećajima podjeljujem svima svoj blagoslov!

Kao što se nebo zrcali samo u mirnoj vodi, tako se Nebo zrcali jedino u smirenu duhu i srcu!

MARIJANSKA DUHOVNOST - AUTENTIČNA KRŠĆANSKA DUHOVNOST

mag. fra Danko Perutina

Uovo naše vrijeme javlja se veliko zanimanje za duhovnost. Događa se duhovno buđenje, kako u Crkvi tako i u svijetu. U Crkvi se javila potreba ujedinjenja teologije i duhovnosti, budući da se shvatilo kako je “teologija bez duhovnosti prazna, a duhovnost bez teologije slijepa”. U tom kontekstu, u posljednja tri desetljeća nanovo se javlja i potreba za marijanskom duhovnošću.

Mnogi autori iz različitih kulturnih okruženja govore konkretno o marijanskoj duhovnosti, dok za manji broj taj izraz predstavlja problem. Strahuju da ne probudi ideju

neke duhovnosti koja bi bila paralelna kršćanskoj, koja ostaje jedina i temeljna, i zato u govoru daju prednost izrazu “marijanski aspekt kršćanske duhovnosti”. Vodeći brigu o tome, enciklika *Redemptoris Mater* (1987.), Ivana Pavla II. († 2005.), usvaja dvostruki jezik. S jedne strane govori o “marijanskoj duhovnosti”, stavljajući taj izraz među navodnike, istodobno stavljajući ispred njega pridjev *autentična* (RM 48), a s druge strane, smješta marijanski stav u globalni kontekst kršćanske duhovnosti, pribjegavajući parafrazi “marijanska dimenzija života Kristovih učenika” (RM 45).

Ako promotrimo povijest Crkve, vrlo lako možemo primijetiti duhovno bogatstvo i originalne duhovnosti kojima je Crkva bila obogaćivana kroz stoljeća. Sve se one nalaze unutar jedinstvene kršćanske duhovnosti.

U snazi vlastitog sudjelovanja u pashalnom misteriju cijela Crkva i svaki njezin član pozvani su razvijati marijansku duhovnost i tu duhovnost ostvariti, kako riječima, još više djelima koja vode Kristu.

Marijanska duhovnost – iskustvo suoblikovanja Kristu

Treba odmah reći kako marijanska duhovnost nije paralelna niti konkurentna kršćanskoj duhovnosti, a isto tako je ne želi istisnuti ili zamijeniti. Marijanska duhovnost je kršćanska duhovnost prihvaćena i življena u svojoj cjelovitosti ljubavi, djelovanju i posvećenju Trojedinom Bogu. Njezina bitna značajka sastoji se u izričitosti i stalnom odnosu – biblijski utemeljenom – prema kršćaninu, kako bi on iskustio u svom življenju vjere, da je Marija njegova učiteljica, model i snažna pomoć. Ipak, to ne znači staviti Blaženu Djevicu Mariju u središte duhovnoga života, a Presveto Trojstvo na periferiju. Marijanska duhovnost je iskustvo suoblikovanja Kristu po Marijinu primjeru i s njezinom pomoću. Marija je prva živjela ovaj put vjere i ona, kao majka, pomaže sinovima Crkve da se suoblikuju njezinu božanskom Sinu. Marijanska duhovnost je, dakle, bitno kršćanska duhovnost. Ne dodaje nijedan novi element. Most, kao metafora koju uzima Katarina Sijenska, koji dopušta put u trojstveno zajedništvo, ostaje uvijek Krist. Ona kaže: "Postoje mostovi od kamena, željeza ili drveta. Mogu biti veliki i slavni (takvih je malo), ili skromni i nepoznati (takvih je mnogo). Postoje mostovi koji premošćuju rijeke ili uvale, postoje mostići u planini. Nije važna forma ili materijal od kojeg su napravljeni. Svi su korisni, služe svrsi ako pomažu prelasku s jedne strane na drugu. To je njihova glavna funkcija. Svaka kršćanska duhovnost, neovisno od svojih konkretnih povijesnih oblika ukoliko je autentična, je kao most koji dopušta prolaz iz svijeta u grad Božji."

U marijanskoj duhovnosti se ne govori o dva različita mosta, alternativna ili paralelna. Razlika nije u sadržaju, nego u naglasku koji marijanska duhovnost postavlja u odnosu na Mariju. Marija je u Kristu, majka voditeljica i ruka koja prati svakog vjernika. Marijanska duhovnost stavlja naglasak na njezinu prisutnu efikasnost u suoblikovanju vjernika Kristu. Preuzimajući Origenovu tvrdnju, možemo reći da se marijanska duhovnost ne sastoji samo u odmaranju na Isusovim grudima, po primjeru ljubljelog učenika, nego također i prihvaćanju Marije u vlastitom životu, kako je to na Isusov poziv učinio Ivan. Zbog ovoga, kršćanska stvarnost se može promatrati kao stvarnost bitno marijanska: jer ne možemo biti kompletni kršćani ako nismo nastrojani marijanski.

Marijanska duhovnost je iskustvo suoblikovanja Kristu po Marijinu primjeru i s njezinom pomoću. Marija je prva živjela ovaj put vjere i ona, kao majka, pomaže sinovima Crkve da se suoblikuju njezinu božanskom Sinu. Marijanska duhovnost je, dakle, bitno kršćanska duhovnost. Ne dodaje nijedan novi element.

Kršćanska praksa i marijanska duhovnost

Marijanska duhovnost ne uključuje samo zajedništvo s Bogom, nego također zajedništvo i služenje ljudima. To je duhovnost koja se, po Marijinu primjeru, namjerava izraziti više konkretno (meditacija i akcija) nego riječima. Izgovorene Marijine riječi (fiat, magnificat) otkrivaju se bitno koncentrirane u životu i akciji. Marijino duhovno iskustvo ima svoje dinamično usmjerenje prema drugima, što nam svjedoče i dvije zgodne iz Svetog pisma: posjet Elizabeti (Lk 1,39-45) i intervencija na svadbi u Kani Galilejskoj (Iv 2,1-12). U našem praktičnom životu Marija nas poziva na ono što Isus zapovijeda: "Što god vam rekne, učinite!" (Iv 2,5). Svako djelovanje nadahnuto marijanskom duhovnošću sadržava uvijek kristo-

centrično i crkveno usmjerenje. Kao Marija, tako i Crkva – zbog činjenice da je rođena od Kristova Duha – isto tako "rađa na novi i besmrtni život djecu" (LG 64), ne prestaje nikad radati u svom srcu cjelovitu Riječ. Mi, kao članovi žive Crkve, slični smo Mariji, koja je model Crkve. U snazi vlastitog sudjelovanja u pashalnom misteriju cijela Crkva i svaki njezin član pozvani su razvijati marijansku duhovnost i tu duhovnost ostvariti, kako riječima, još više djelima koja vode Kristu. Tako shvaćena, marijanska duhovnost neće postati strana kršćanskom svjedočenju, budući da će težiti postizanju jednoga razboritog odnosa između osobnih traženja i mogućeg uključivanja u eshatološku zajednicu naroda Božjeg, koji ostaje ujedinjen po Kristu u Duhu Svetom.

OBRED PRIMANJA I OBEĆANJA U FRANJEVAČKOJ MLADEŽI

U nedjelju, 26. veljače 2006, pod večernjom svetom Misom u 18 sati, Franjevačka mladež (FRAMA) iz Međugorja slavila je obred primanja i obećanja. To je najvažniji događaj u jednom bratstvu Frame. Obredom primanja 43 mladih su postali

novi članovi Frame. Punopravnim članovima postalo je 23 mladih koji su po prvi puta dali svoje obećanje da će iz bližega slijediti Gospodina, po uzoru na svog utemeljitelja svetog Franju. Tom prigodom oni su primili Tau, Franjin znak pokore i obraćenja, te znak

pripadnosti franjevačkoj obitelji. Stariji framaši, njih 13, produžili su svoja obećanja na godinu dana. Svetu misu i obred primanja i obećanja predvodio je fra Sretan Ćurčić, provincijski asistent Frame i duhovni asistent Frame na Širokom Brijegu. Fra Sretan je u homiliji govorio o ljepoti franjevačkog poziva i pozvao mlade na kršćansko svjedočenje i čuvanje svojih mjesnih bratstava.

U misnom slavlju koncelebrirali su međugorski župnik fra Ivan Sesar, duhovni asistent međugorske Frame fra Bože Milić, te duh. asistenti Frame: iz Posušja fra Mario Knezović, iz Gradnića fra Marinko Šakota, iz Drinovaca fra Robert Crnogorac, s Humca fra Dario Dodig.

Slavlje Frame Međugorje svojim dolaskom uzveličali su i članovi 9 bratstava iz Hercegovine koji su došli sa svojim asistentima. Misno slavlje pjevanjem su uzveličali framaši s Čerina pod vodstvom prof. Martina Pere Borasa. Nakon misnog slavlja svi framaši i gosti okupili su se u župnoj dvorani gdje je Frama Međugorje izvela kratki igrokaz. Nakon igrokaza nastavljeno je mladenačko i bratsko druženje uz domjenak koji su pripremili framaši iz Međugorja.

fra Bože Milić

STOTINU STUDENATA S FRANJEVAČKOG SVEUČILIŠTA IZ STEUBENVILLEA NA HODOČAŠĆU U MEĐUGORJU

Početkom veljače 2006. u Međugorju je boravila skupina od 100 studenata s Katoličkog franjevačkog sveučilišta Steubenville (SAD). Hodočašće je pratio o. Dave Pivonka, TOR, franjevac trećoredac, potpredsjednik Sveučilišta. Otac Dave Pivonka dolazi u Međugorje i ovamo dovodi svoje studente jer vjeruje da je Međugorje autentično, da se ovdje osjeća posebni mir, te da mladima pomaže živjeti vjeru. Prema njegovom svjedočanstvu, Međugorje je jedno od najkristocentričnijih marijanskih svetišta, daje mogućnost za molitvu u tišini i samoći, za susret s Isusom. Za njega, cilj katoličkog odgoja je da mladi ljudi nauče živjeti s Isusom i da to svjedoče svojim životom. Kad jedan čovjek postane svet, to utječe na sve ljude. Tko želi promijeniti sebe promijenit će cijeli svijet, a Međugorje u tome pomaže. Marija se ovdje

ukazala skupini mladih ljudi koji to dijele s cijelim svijetom, i to utječe na cijeli svijet.

Ova skupina studenata provodi jedan semestar svojeg studija u jednom samostanu u Gamingu u Austriji, a tijekom semestra organiziraju se hodočašća u svetišta diljem Europe. Taj dio sveučilišnog programa organiziraju Peter Drag iz Poljske i njegova supruga Nicole Lungaro-Mifsuo s Malte.

U Međugorju, mladi su sudjelovali u molitvenom programu u župnoj crkvi te organizirano molili kronicu na Brdu ukazanja i Križni put na Križevcu. Amanda Godfrey i Danielle Castellucci rekly su nam da su došle u Međugorje jer vjeruju da ih zove Majka. Zahvaljujući njihovom iskustvu u Međugorju, njihove obitelji postavljaju nova pitanja, mijenjaju se i žele živjeti Božju volju. Neki studenti u Međugorju su po drugi put. Misle

da se u Međugorje može doći mnogo puta i da je svaki put drugačije; prvi dolazak je novost, otkrivanje, drugi i svaki slijedeći dolazak je produblјivanje.

U Steubenville-u studira oko 2,200 studenata a velik se broj usmjeruje prema studiju teologije i službi u Crkvi. Specifičnost katoličkog franjevačkog sveučilišta u Steubenvilleu je da mladima ne nudi samo znanje nego i praktično življenje katoličke vjere u svakodnevnom životu i budućem profesionalnom životu, te ih usmjeruje prema svetosti života. (Vidi: <http://www.franciscan.edu>)

13. MEĐUNARODNI SUSRET VODITELJA CENTARA MIRA I MEĐUGORSKIH MOLITVENIH, HODOČASNIČKIH I KARITATIVNIH SKUPINA

Trinaesti međunarodni susret voditelja centara mira, molitvenih i karitativnih skupina vezanih za Međugorje održat će se u Međugorju od 5. do 9. ožujka 2006. godine. Tema susreta je: ...bit ćete mi svjedoci...sve do kraja zemlje... (Dj 1, 8)

Mnogi prijatelji Međugorja žele biti što detaljnije upoznati sa svim događanjima vezanim uz međugorski fenomen. Ovi redoviti godišnji susreti imaju upravo tu nakanu. Tijekom seminara organizirana su predavanja u tu svrhu, ali je osigurano i vrijeme za susrete po jezičnim skupinama, kao i za osobne susrete.

Kroz ove susrete, Informativni Centar «Mir» Međugorje želi biti «poslužitelj jedinstva». Uloga ovih susreta je usmjeravati, poučavati, savjetovati, ali i ukazivati na eventualne pogreške ili devijacije u pristupu međugorskim događanjima. U tu svrhu, Informativni centar uvijek je tražio pomoć, savjet i poticaje kompetentnih stručnjaka.

Ovi seminari nikada nisu bili shvaćeni kao obveza nego ponudeni organizatorima hodočašća, voditeljima međugorskih centara mira, molitvenih i dobrotvornih skupina kao pomoć u apostolatu. Na Seminare su dolazili prijatelji Međugorja iz cijelog svijeta i svih profila: od takozvanih «velikih» organizatora, predstavnika «velikih» centara mira i «velikih» dobročinitelja, pa do anonimnih «malih» hodočasnika kojima je to bila dragocjena godišnja duhovna hrana.

Prvi međunarodni susret organizatora hodočašća, voditelja međugorskih centara mira i molitvenih skupina organizirao je Informativni Centar «Mir» Međugorje prigo-

dom 13. obljetnice Gospinih ukazanja, 22. i 23. lipnja 1994., u Međugorju. Sudjelovali su predstavnici iz Europe, SAD-a, Latinske Amerike, Australije i Novog Zelanda. Taj prvi susret pokazao je potrebu upriličenja sličnih, još bolje pripremljenih i sadržajnijih susreta u budućnosti.

Tako su nastali Molitveno-obrazovni seminari za organizatore hodočašća, voditelje međugorskih centara mira i molitvenih skupina, koji su se – zbog nedostatka prikladnog prostora u samom Međugorju - nekoliko godina za redom odvijali na Jadranskoj obali: u Baškoj Vodi (1995.), Tučepima (1996.) i Neumu (1997., 1998., 1999., 2000.). Na svaki susret, Informativni centar je pozivao predavače – stručnjake s raznih područja teologije (fundamentalne, pastoralne, mističke), duhovnosti, filozofije, biblijskih znanosti, sociologije, povijesti, medija, itd., da bi iz raznih uglova

zrenika osvijetlili svjetski poznati fenomen Međugorja. Za organizatore hodočašća, voditelje međugorskih centara mira i molitvenih skupina to su bile prigode da osobno prodube razumijevanje međugorskih događanja, da ta saznanja podijele međusobno, ali i s ljudima kojima su se stavili na raspolaganje iz ljubavi prema Bogu, Crkvi i Gospi. Sva predavanja i zaključke s tih Seminara možete naći na web-stranicama Svetišta (www.međugorje.hr) pod naslovima: PREDAVANJA s godišnjih međunarodnih susreta za vodiče i voditelje centara mira, molitvenih, hodočasničkih i dobrotvornih skupina, ZAKLJUČCI s godišnjih međunarodnih susreta za vodiče i voditelje centara mira, molitvenih, hodočasničkih i dobrotvornih skupina, i Teološka razmišljanja. Knjigu «Molitveno-obrazovni seminari» s predavanjima možete naći u našoj suvenirnici.

KORIZMENI MOLITVENI PROGRAM

UKorizmi, od Pepelnice 1. ožujka do Cvjetnice 9. travnja, u župnoj crkvi sv. Jakova molit će se Put križa poslije večernje svete Mise svakog petka (umjesto čašćenja Križa) i svake nedjelje (umjesto molitve za zdravlje duše i tijela i treće krunice).

Put križa na Križevcu i dalje se održava svakog petka u 14 sati.

OBLJETNICA MUČENIČKE SMRTI FRANJEVACA POVEZANIH S MEĐUGORJEM

10. veljače, na blagdan blaženog kardinala Alojzija Stepinca, u župi Međugorje redovito se slavi spomen na mučeničku smrt franjevac koji su rođeni u Međugorju ili su u ovoj župi pastoralno djelovali.

Tijekom i neposredno poslije Drugog svjetskog rata od partizanske i komunističke ruke stradalo je 66 hercegovačkih franjevac. Deseterica od njih na neki su način povezana s Međugorjem: u župi su rođeni ili su u njoj bili dušobrižnici. To su fra Jozo Bencun,

fra Marko Dragičević (st.), fra Mariofil Sivrić, fra Grgo Vasilj, fra Jenko Vasilj, fra Križan Galić, fra Bono Jelavić, fra Paško Martinac, fra Anđelko Nuić i fra Bernardin Smoljan.

Misna žrtva tog se dana prikazuje i u spomen svim žrtvama iz župe Međugorje palim u tijeku Prvog i Drugog svjetskog, te Domovinskog rata, kao i svima koji su darovali živote za vjeru i domovinu. Misno slavlje predvodio je međugorski župnik fra Ivan Sesar.

BLAGOVIJEST -MARIJA MISIONARKA

dr. fra Tomislav Pervan

Hodočasnička rijeka iz svih krajeva svijeta, svih jezika, puka i naroda, koja se slijeva ovdje te odavle plodi i natapa Božju Crkvu i sveti puk, prepoznaje Božje djelo, divi mu se, veliča ga i obnovljena duha i srca širi svijetom istinu koja odzvanja svijetom već četvrt stoljeća.

U ožujku pada događaj utjelovljenja Božjega Sina u Marijinu krilu. Marija postaje Šator Svevišnjega, Hram Duha Svetoga, Kovčeg zavjeta, Bogonositeljica. Božji blagovjesnik - Gabrijel - oslovljava je novim osobnim imenom, ne onim što su joj ga roditelji dali, kao Mariju, nego je ona odsada Milosna, Premilosna, Preljubljena, prepuna Boga, jednom riječju, posuda do kraja ispunjena Duhom Svetim.

U svome poniznu stavu nakon utjelovljenja Sina Božjega ona se ne gordi, ne hvališe niti izvikuje ulicama svoga mjesta, nego se ponizno zapućuje na dugo hodočašće u judejsko gorje, pohađa iskusnu staricu koju je - nerotkinju - zapala silna milost da za-

čne u starosti dijete. Elizabeta prepoznaje - snagom Duha Svetoga - Mariju kao Bogonositeljicu, blagoslivlje je, naziva blaženom, presretnom, blagoslovom za sva pokoljenja. Tek nakon pozdravne dobrodošlice presretne Elizabete otvara Marija svoja usta, u krajnoj poniznosti, ali s dubokom samosviješću o svemu što se dogodilo te ispijeva svoj veličanstveni *Magnificat*, svoj Veliča (usp. Lk 1,45-55), nenadmašivi pjesan Bogu - glavnom čimbeniku ljudske povijesti.

Marijina molitva - zahvalna radost

Hvalospjev je to Božjih *siromaha, nepoznatih i prezrenih*, kojih nema na svjetskoj pozornici kao odlučnih čimbenika, koji su

I tko može zanijekati da tu Božji Duh ne djeluje? Treba samo da Marijina riječ odjekne u našem srcu i ušima pa će otvorene uši i oči srca zatitirati od radosti u Duhu Svetome i ponovit će se prizor iz judejskoga gorja i u Međugorju.

bez bogatstva i moći, daleko od oholosti, a do kraja otvoreni Božjoj milosti. I u prvoj bujici misli i riječi kojima se Marija obraća Nebu imamo nekoliko puta govor u prvom licu: Veliča, slavi *duša moja*, klikće *duh moj*, u *mome Spasitelju*, zvat će mene blaženom naraštaji, velika djela učini meni. Jedan se glas s ove zemlje u poniznosti podiže prema Svevišnjemu. Duša toga hvalospjeva jest glas koji se podiže Gospodinu, govori i pjeva Gospodinu koji ju je učinio majkom Spasitelja. Ovdje čujemo zbilja glas Majke Božje koja se obraća Spasitelju, Otkupitelju, Izbavitelju koji čini silne stvari u njezinu biću.

Marijina je molitva nutarnjim tkanjem hvala, zahvala i zahvalna radost. Ali to nije molitva pojedinca, osobni izljev srca i bića pred Bogom, nego to ona izgovara u ime čovjeka i čovječanstva. Odsada je ona u srčici povijesti spasenja, ona ima svoju zadaću među ljudima te ono što se dogodilo i događa s njome seže u srce svijeta do kraja ljudske povijesti. Marija je zagovornica i odvjetnica čovječanstva te u ime svih njih veliča Božju dobrotu i milosrđe koje traje iz naraštaja u naraštaj, do kraja svijeta. Bog je poglavito *Bog bogat smilovanjem* i milosrdem prema svome stvorenju.

Bog je uvijek na strani potlačenih i nemoćnih

U drugom dijelu svoga hvalospjeva ističe Marija Božje djelovanje, himnički i krajnje duhovno. Marija posuđuje svoje riječi svakome od nas, svatko bi trebao one riječi učiniti svojim. U njima se opijevaju čudesni Božji naumi. Bog nije nikakav nebeski *statičar* koji promatra iz svojih visina što se dolje na zemlji odvija, nego je on Bog trajno na djelu. Kroz osam glagola izriče Marija Božje djelovanje, gdje Bog *iskazuje* svoju snagu, *raspršuje oholice*, *zbacuje silnike*, *uzvisuje nezatnike*, *gladne siti*, *bogate osiromašuje*, *prihvaća svoje ponizne poslušnike*, *spominjući se svega onoga što je obećao tijekom tisućljeća i stoljeća svim našim prethodnicima*. To je *stil* Božjeg djelovanja, način na koji on djeluje u ljudskoj povijesti. On je uvijek na strani potlačenih i najslabijih. Prividno mogu moćnici biti slavodobitnici, ali na kraju postoji Ruka i Pravda koja stavlja sve na svoje mjesto za one koji mu pristupaju s poštanjem.

Od takvih će potom sam Isus stvarati novi Božji narod, od onih koji su kao Marija ponizni i Bogu otvoreni. To je ono *malo stado* u Isusovim ustima, koje on ohrabruje da se ne boje ničega, jer se Ocu svidjelo dati im svoje kraljevstvo u baštinu (usp. Lk 12,32).

Susret dviju majki

Stoga nas sve u ovom vremenu Marija poziva uključiti se u krug njezinih izabranika, u čistoći srca i poniznosti duha, u Božjoj ljubavi.

Hodočasnička rijeka u Međugorju prepoznaje Božje djelo

Sveti Ambrozije u svome tumaču Marijina hvalospjeva veli: "Neka u svakome vjerniku počiva Marijina duša koja Gospodina veliča, neka u svakome bude Marijin duh da kliče u Bogu. Ako je po tijelu jedna jedina Majka Kristova Majka, neka stoga, u vjeri, sve duše rode Krista. Neka svaka prihvati u sebe Božju riječ... "Poticaj je to da se u svakome od nas nastani sam Gospodin, da ga nosimo i donosimo svijetu kako bi se Krist rodio i u našem vremenu. Uloga je vjernika - a napose onih koji dolaze u Međugorje - nositi Gospodina

u cijeli svijet, kao rijeku milosti i nepresušni Božji dar ljubavi.

U ovome surječju vrijedi spomenuti da sav onaj silni puk koji dolazi u Međugorje preuzima na sebe ulogu Marijine tetke Elizabete koja je prepoznala na Mariji i u Mariji Božje djelo. Ta hodočasnička rijeka iz svih krajeva svijeta, svih jezika, puka i naroda, koja se slijeva ovdje te odavle plodi i natapa Božju Crkvu i sveti puk, prepoznaje Božje djelo, divi mu se, veliča ga i onda obnovljena duha i srca, prepuna milosti i zanosa, širi svijetom istinu koja odzvanja svijetom već četvrt stoljeća. I tko može zanijekati da tu Božji Duh ne djeluje? Treba samo da Marijina riječ odjekne u našem srcu i ušima pa će otvorene uši i oči srca zatitirati od radosti u Duhu Svetome i ponovit će se prizor iz jeudejskoga gorja i u Međugorju.

Marijina je molitva nutarnjim tkanjem hvala, zahvala i zahvalna radost. Ali to nije molitva pojedinca, osobni izljev srca i bića pred Bogom, nego to ona izgovara u ime čovjeka i čovječanstva. Odsada je ona u srčici povijesti spasenja, ona ima svoju zadaću među ljudima te ono što se dogodilo i događa s njome seže u srce svijeta do kraja ljudske povijesti.

NE BOJ SE, IZAĆE!

dr. fra Iko Skoko

Izak (hebr. *jichâg*: *neka se Bog smješka*) je bio Abrahamov i Sarin sin. Abraham je bio spreman žrtvovati sina Izaka. Međutim, Bog daje Abrahamu žrtvovati životinju umjesto sina. To je veliki povijesni iskorak.

Svog najstarijeg slugu šalje Abraham u svoj rodni kraj pronaći djevojku koja će biti žena njegovu sinu Izaku. Sluga je izabrao Rebeku, iz obitelji Abrahamova brata Nahora, jer mu je dala vode iz vrča te napojila i njegove deve. To je bio vanjski znak za slugu da Bog prihvaća i blagoslivlja njegov izbor. Kaže Biblija, da je u ljubavi prema lijepoj Rebeki Izak nalazio utjehu nakon smrti svoje majke Sare. Sa svojom ženom Rebekom imao je sinove blizance, Ezava i Jakova.

Za vrijeme gladi, Bog se obraća Izaku i savjetuje mu da ne ide u Egipat, nego da ostane u zemlji koju mu pokaže. Blagoslovio je Bog njegov trud tako da je uskoro postao vrlo bogat. To je izazvalo veliku zavist kod Filistejaca. U zavisti, zatrpali su sve zdence,

tako da njegovo blago nije imalo mogućnosti preživjeti. Pošao je dalje kopati tražeći vodu. Zdenci s vodom, jer su bili oslonac za preživljavanje, bili su razlog svađe i sukoba s okolnim pastirima.

U Beer Šebi ukazuje se Izaku Bog i hrabri ga: „Ja sam Bog oca tvoga Abrahama. Ne boj se, ja sam s tobom! Blagoslovit ću te, potomke ti umnožiti zbog Abrahama, sluge svojega“. (Post 26,24) Izak je tu podigao žrtvenik i obraćao se Bogu.

Filistejski kralj Abimelek je uvidio da je Izak blagoslovljen čovjek i zato je s njim sklopio savez prijateljstva. Bog je blagoslovio Izaka zdencima s vodom, što je bio izvor života, odnosno temelj za veliko bogatstvo.

Razmišljajući o Izaku, kojeg Pavao naziva djetetom obećanja i našim praocem (Rim 9,7-10), razmislimo u tišini kako mi, današnji vjernici, oslušujemo Božje upute i prihvaćamo njegov blagoslov.

STOPAMA MIRA

Radosna otajstva krunice

Marija pohodi svoju rodicu Elizabetu

RUKE PRUŽAM

Gledam lica u prolazu, ljudska su i topla,
a znam da ih brige muče, rane peku.
Ipak, zaogrnuti su radošću i to me opušta.
Prijatelji su očito koji su svome u posjet došli,
kao ono nekad ti, Marijo, rođakinji Elizabeti,
u Judeju, u mjesto daleko tamo preko dolina.
Ovaj je kraj nekada tek samo sebi bio blizu,
i onim sličnima, kobi iste, žilavosti uporne.
Komunizam ga bio prekrpio plaštem teškim,
djeca su mu objimala nogostupe svjetskih gradova,
branili su im povratak, išli ih uhoditi i ubijati,
ali oni su se uvijek vraćali, ognjište raspaljivali.
Bili su i drugi takvi, saznawali smo skrivečki,
i povijest je morala jednom pravo poteći.
Na ovoj tvrdoj zemlji ima mjesta za sve nas,
šapću mi to bosa noge u prahu i kamenu,
pružam svoje ruke u smjeru čovjeka kraj sebe,
zajedno ćemo dijeliti topli kruh zemaljski,
zajedno ćemo dijeliti riječi, naume i pobjede,
ne će nas u tome spriječiti nikakve zavjere.
Zvuk zvona odjekuje u dolini, podne je,
jesu li tvoji, Bože, oni koji se sada ne križaju?
Oprosti, znam, svi smo ti jednako bliski,
drugačije tvoje oči sude od naših ljudskih.
Ćutim da hoćeš poslati mene da im to kažem.
Pomozi mi da znadem i da budem ponizan,
mnogo je već silnika ovom zemljom prošlo,
ja im se ne želim pridružiti, ama baš nikada,
ja samo želim tebi odan biti, sada i u vijeku.

Miljenko Stojić

Poruke iz školske klupe

BLAGO BLAGI,
ON JE I OD BOLI JAČI

Gordana Sušac

Korizma je. Vrijeme je to kada svatko na svoj način čini male žrtve u znak zahvalnosti za Isusovu žrtvu na križu. Svojom žrtvom suosjećamo s Isusom i Njegovom otkupiteljskom žrtvom. Isus, onaj koji nas poznaje do dna našega srca, preko Matejeva evanđelja govori nam kakvi trebamo biti u tim danima: "Kada molite, ne budite kao licemjери, koji rado mole stojeći u sinagogama i na raskršćima, da ih vide ljudi. Zaista, kažem vam, već su primili svoju plaću.

A ti kad moliš, uđi u svoju sobu, zatvori vrata, te se pomoli Ocu svojemu u tajnosti, pa će ti platiti Otac tvoj, koji vidi u tajnosti." "Kada postite, ne pokazujte se mrki poput licemjera, koji izobličie lice da ih zapaze ljudi kako poste. Zaista, kažem vam, već su primili svoju plaću. A ti, kad postiš, namaži glavu i umij lice da te ne vide ljudi gdje postiš, nego Otac tvoj, koji je u tajnosti. I, Otac tvoj, koji vidi u tajnosti, uzvratit će ti." (Mt 6, 5-6. 16-18)

Blago se uvijek držao odvažno i neustrašivo. Njemu nikada ništa. Jednoga jutra došao je u školu s modricom ispod oka. Upitah ga što mu je bilo, a ostala djeca mi žurno, pomalo u čuđenju, rekoše: "Jutros je pao na stubama kod prodavaonice, neće da ide kući!" Blago je odmah, braneći se, rekao: "Nije mi ništa, nema veze."

Upitala sam ga boli li ga, želi li ići kući da ga roditelji odvedu kod liječnika. Modrica je zaista ružno izgledala, a i bila je odmah ispod oka.

"Mene ništa ne boli!", odgovorio je Blago, odmahujući rukom. "Ne ću kući, nije mi ništa!"

Pogledala sam ga, čudeći se, i htjela ga i dalje uvjeravati što bi bilo dobro, a on, da bi prekinuo sve to, reče: "Učiteljice, ne boli me, ja čak sada bolje vidim na ovo, nego na zdravo oko!"

Blago Blagi, on je i od boli jači! Korizma je. Jača li mene moj post i moje odricanje? Ili sam slabiji nego što sam bio? Nervozan i sve mi smeta?

PLANETARNI
PUTOVI
DO GOSPE

Uvjerljivost i ljepota Međugorja i jest u izostanku naredbe, službenosti, oficijelnosti, obveze i duhovno-činovničke prisile. Tamo vjernik ide tako što sam sebe poziva Gospi, ide poput vode s izvora što sama sebi dubi korito i teče svojim tokom do Božjeg ušća, a ti izvori probili su na svih pet kontinenata i napravili korita po cijeloj planeti što vode do hercegovačkoga kamenjara i tu se ulijevaju u more vjere. (Milan Ivkošić, Večernji list)

MEĐUGORJE
NA VAGI

"Ljudi hrle u Međugorje jer povjerovali su da se ondje Gospa zaista javlja. Nitko im ne može zabraniti da vjeruju - privatnom osobnom vjerom, a ne službenom vjerom Crkve. Ondje mole, mnogi svjedoče da su se obratili, neki da su doživjeli i čudesna ozdravljenja, u velikom se broju vrlo ozbiljno ispovijedaju. Poznata izjava sa zasjedanja HBK u Zadru bila je ustvrdila da nadnaravnost ukazanja nije dokazana, što bi valjda trebalo značiti da je potrebno dalje istraživanje, ali zaboravlja se da su istom prilikom biskupi odlučili da se tolikim hodočasnici-ma u Međugorju osigura cjelovit i ozbiljan duhovni servis, da biskupi paze da sve bude u okvirima pravovjerna i crkvene discipline. Biskupi taj zadatak, nažalost, nisu povjerali nekoj svojoj komisiji pa je skrb ostala na neumornim hercegovačkim franjevcima... Činjenica je da crkvena vlast međugorsku

župnu crkvu nije proglasila svetištem, ali vjernom je puku svaka crkva u kojoj se ma-

sovno okuplja i svetinja i svetište... Velike duhovne koristi od tih okupljanja nitko i ne pokušava poreći. Hijerarhija oprezno bdije, a Božji narod neslužbeno oduševljeno vjeruje." (vlč. Živko Kustić)

JEDNA POSJETNICA

fra Mario Knezović

Nedavno sam od jednog hodočasnika iz Irske dobio posjetnicu. Naravno, kako i spada, na posjetnici bijahu svi podatci o osobi i načinu komuniciranja. No, ta posjetnica imala je i svoju, kako se često čuje reći, drugu stranu medalje. Naime, ugodno sam se iznenadio kad sam na poledini posjetnice pročitao jednu od Gospinih poruka. I učinilo mi se da upravo na toj stražnjoj strani mogu pronaći više podataka o tom hodočasniku nego li na prvoj s ispisanim imenom, telefonskim brojevima, e-mail adresom... Ta poruka na poledini ide dublje. Na prvoj strani iščitavamo podatke, a na poledini identitet, opredjeljenje, nastojanje osobe.

Taj irski hodočasnik, uposlenik na ugleđnom mjestu u Dublinu, na taj način želi širiti Božju poruku ljudima i nedvosmisleno poručiti do čega mu je stalo. On se ni najmanje ne ustručava te posjetnice dijeliti svima koje susreće. U ambijentu igre skrivača, gdje često prešućujemo svoje kršćansko opredjeljenje, ovo je primjer kako biti dosljedan. Isus nikako nije prihvaćao igru na dvije ili više opcija. Sjetimo se samo njegovih riječi kako ne možemo služiti Bogu i bogatstvu, te brojnih prigovora upućenih na adresu pismoznanaca i farizeja.

Veliko, kako teološko tako i psihološko-sociološko pitanje je, zašto kršćani uzmiču od javnog očitovanja svoje vjere. Zašto misle da će imati manje uspjeha ako prešute svoju odanost Kristu? To ide do te mjere da pojedini uklanjaju kršćanska obilježja iz svojih ureda, automobila, sa svoga vrata. I koliko god se glasno uzvikivalo i ponavljalo kako je vjera privatna stvar, ona je i društvena stvar općeg značenja. Potiskivati u sebi ono što nas bitno obilježava znači zatajiti Onoga kojem vjerujemo i u čije ruke, napose u nevoljama i bolima, polažemo svoje nade.

Isus jasno govori kako će one, koji se zastide i zataje svoju pripadnost Bogu na zemlji, i sam zatajiti pred Ocem nebeskim u Kraljevstvu vječnosti kojem težimo. Stoga, poruka s posjetnice je i podsjetnik kako valja javno očitovati i nenaometljivo ispovijedati svoju vjeru i druge pozivati na obraćenje. Uzmicanja u bitnim stvarima ne smije biti. Isus nije uzmicao pred onima koji su htjeli čuti da on nije onaj koji ima doći. Ostao je dosljedan pod cijenu križa i smrti.

MSGR. FRANJO KOMARICA, BANJALUKA, BOSNA I HERCEGOVINA

“21. listopada 1990. misno slavlje u Međugorju predvodio je banjalučki biskup dr. Franjo Komarica, predsjednik Komisije za istraživanje međugorskih događaja. To je prvi put da jedan naš biskup javno nastupi i predvodi misno slavlje u Međugorju, nakon što su počele raditi Komisije. Na početku mise biskup Komarica pozdravio je sve nazočne vjernike u svoje osobno ime i u ime svih naših biskupa, te, kako je izrijeком kazao, u ime svoga subrata biskupa Pavla Žanića. Uz uvodne riječi, biskup Franjo Komarica još je rekao da su naši biskupi dva puta tražili da se ne ide na organizirana hodočašća u Međugorje, ali da je vjerni puk poslušao onako kako je mogao. Nakon večernje sv. mise msgr. Komarica ostao je u dugom i otvorenom razgovoru s mjesnim franjevcima. Ovaj željno očekivani susret bio je veoma koristan. Time je, uz ostalo, s fratara i hodočasnika skinuta dugotrajna etiketa o njihovoj neposlušnosti. Sada je jasno da, unatoč svim razlikama u shvaćanjima, međugorske događaje treba ozbiljno razmatrati i da bi-

banjalučki
biskup
dr. Franjo
Komarica

skupi moraju o tome voditi neposredniju i veću brigu. U razgovoru je biskup Komarica istaknuo da poteškoća još ima, ali da je na jesenskom biskupskom zasjedanju odlučeno da svi biskupi trebaju pohoditi Međugorje i osobno se osvjedočiti o onome što se tamo događa. Zato, da bi onda mogli donijeti odluku koja se ne temelji samo na čitanju izvješća i slušanju svjedoka, nego i na vlastitom iskustvu. Tu odluku naših biskupa svi su dobronamjerni ljudi pozdravili svim srcem i svom dušom.”

Msgr. Serafino Faustino Spreafico, biskupija Grajau, Brazil; Msgr. Jose Gabriel Diaz Cueva, biskup u miru, biskupija Guayaquil, Ecuador; Msgr. Giuseppe Casale, nadbiskup Foggia-Bovino, Italija

Sredinom 1990. u Međugorju su nekoliko dana boravili biskupi: msgr Serafino Faustino Spreafico iz Brazila, msgr. Jose Gabriel Diaz Cueva iz Ecuadora i msgr. Giuseppe Casale iz Italije. Na kraju svoga posjeta, nadbiskup Casale je, između ostaloga, rekao: ‘Međugorje je vrlo ozbiljna stvarnost,

koja poziva na promjenu vlastitog života. Nitko ovdje ne može ostati ravnodušan. Doći ću ponovno da produbim svoju vjeru...’

(Msgr. Spreafico je biskup u miru od 1995. a msgr. Casale od 1999.)

(Izvori: Sveta baština, Međugorje u Crkvi)

MSGR. MARIN SRAKIĆ, ĐAKOVO, HRVATSKA

‘Od 5. do 7. studenog 1990. u Međugorju je boravio pomoćni đakovački biskup i ujedno član tadašnje Komisije za istraživanje međugorskih događanja dr. Marin Srakić. Prvu večer biskup Srakić predvodio je sv. misu i u kratkom uvodu istaknuo da dolazi službeno u ime svih naših biskupa, ali da također dolazi moliti i slaviti Boga. U utorak prije podne biskup Srakić je zajedno s ostalim hodočascima išao na brdo Križevac, a istu je večer predvodio sv. misu i veoma nadahnuto propovijedao o smislu štovanja

Blažene Djevice Marije. U srijedu ujutro, 7. studenog, biskup Srakić otputovao je u Mostar, gdje se susreo s tadašnji provincijalom hercegovačkih franjevaca fra Dragom Toljom. Prije odlaska iz Mostara navratio je i u mostarski Ordinarijat. Susreti i razgovori s biskupom Marinom Srakićem u Međugorju bili su posebno otvoreni i u pravom smislu prijateljski.’

(Msgr. Srakić imenovan je biskupom đakovačko-srijemskim 1997.)

CRKVA MILOSRDNOG ISUSA U ŠURMANCIMA

fra Petar Vlašić

Selo Šurmanci u dolini Neretve pripada župi Međugorje, ali je od župne crkve udaljeno osam kilometara. Zbog te se udaljenosti mještani Šurmanaca na nedjeljnu svetu misu okupljali u prostorijama škole ili u školskom dvorištu, ovisno o vremenskim prilikama. U nadi da će im Providnost priskočiti u pomoć i da će i oni dobiti svoju filijalnu crkvu, vjerno i uporno su molili.

Projekt izgradnje crkve pokrenuo je 1998. godine tadašnji međugorski župnik fra Ivan Landeka. Radovi su nastavljeni za župnikovanja dr. fra Ivana Sesar, a dovršeni za župnikovanja fra Branka Radoša. Jedna od najvećih poteškoća od samog početka bila je pronalazak prikladnog zemljišta. Zahvaljujući trudu i upornosti pok. fra Ivana Bradvice, zemljište je nađeno i kupljeno 1999. godine. Nakon toga, pristupilo se izradi plana i prikupljanju potrebne dokumentacije za gradnju. Tadašnji župnik, fra Ivan Landeka, arhitektonski je plan povjerio Talijanu Micheleu Bergamascu. Priprema zemljišta za gradnju započela je 28. veljače 2000. Građevinski radovi povjereni su tvrtki «Bumat» iz Trebižata, na čelu s inženjerom Antom Bukmirom. Nadzor nad gradnjom vodio je inženjer Vinko Kosir, a voditelj gradnje bio je fra Petar Vlašić, koji pastoralno skrbi za ovu filijalu. Prva sveta misa slavljena je u crkvi na Božić, jubilarne 2000. godine. U lipnju 2001. postavljeno je zvono. Blagoslov

crkve bio je na blagdan Božanskog Milosrđa u nedjelju 7. travnja 2002. Blagoslov je obavio don Luka Pavlović, generalni vikar biskupije, delegat mons. Ratka Perića. U koncelebraciji su, uz ostale, sudjelovali i dr. fra Ivan Sesar, fra Branko Radoš, fra Petar Vlašić, fra Ivan Landeka te fra Dobroslav Begić.

Oltarni prostor crkve krase ikona Milosrdnog Isusa, a iznad ulaznih vrata nalazi se umjetnička slika mještanina Ljube Jovanovića.

Izgradnju ove crkve molitvama i materijalno pomogla je jedna molitvena skupina iz Trenta (Italija), koja je međugorskoj župi darovala i monumentalnu sliku Milosrdnog Isusa, bremenitu značenjem: čudo iscjeljenja koje se dogodilo posredstvom te slike bilo je jedan od dokaza pri beatifikaciji sestre Faustine Kowalske i priznanju pobožnosti prema Milosrdnom Isusu, te proglašenju blagdana Milosrđa u prvu nedjelju poslije Uskrsa. Ova se slika nekoliko godina nalazila u kapelici na groblju u Šurmancima, dok

nije našla svoje konačno mjesto u crkvi u Šurmancima, koja je zbog toga posvećena Milosrdnom Isusu.

Kad su vjernici iz okolice i inozemstva saznali za postojanje crkvice Milosrdnog Isusa u Šurmancima, počeli su tamo hodočastiti. Odlaze organizirano u skupinama da bi pred ikonom Milosrdnog Isusa molili krunicu u čast Božanskog Milosrđa i preporučili se Milosrdnom Isusu.

HODOČAŠĆENJE U SREDNJEM VIJEKU

fra Karlo Lovrić

Relikvije (moći) igrale su vrlo važnu ulogu, toliku da su ih neki čak proglašavali definicijom hodočašćenja. Relikvijama svetih pridavale su se nadnaravne snage. U ranome srednjem vijeku davala im se prednost, čak i u plaćanju, pred zlatom i srebrom. Kasnije su poprimile toliku važnost da su se počele i krasti. Razvila se trgovina relikvijama, a protiv svega toga ustao je IV. lateranski sabor 1215. godine.

Najznačajniji fenomen srednjovjekovne religioznosti je hodočašćenje. Možemo poći od toga, da je skoro svatko u ranom i kasnom srednjem vijeku, barem jednom godišnje, ovisno o staležu, imovnom stanju i pobožnosti, hodočastio u neko udaljeno ili bliže svetište.

Abraham prvi hodočasnik

Prvotno je "peregrinus" (hodočasnik) označavao stranca, onoga koji u tuđini traži svoj spas. U biblijskoj predaji Abraham slovi kao prvi hodočasnik koji ostavlja svoj zavičaj Ur kaldejski. I cijeli život jednoga kršćanina mogao bi se zvati hodočasničkim.

Kršćanin je, takoreći, premješten (deležiran) iz ovoga svijeta u kojem ne nalazi svoju domovinu, i na putu je prema vječnoj domovini. Hodočašće postaje, reklo bi se, simbolom kršćanskoga života. Kako srednjovjekovni čovjek ne živi samo radi svoga zadovoljstva nego je vezan i određenim zakladama crkveno posredovane vjere, ne putuje on kao moderni turist koji traži odmor i ugađa svojoj znatiželji, nego traži spas koji se sastoji u Božjem opraštanju za zemaljske grijeha i izbjavljenju iz doživljene nevolje. Stigavši jednom na cilj svoga hodočasničkog putovanja, susreće opraštanje, odnosno zagovor jednoga sveca, ozdravljenje od tjelesnih tegoba, spas iz nevolje.

Hodočašćenje uvijek ima duhovni cilj

Hodočašćenje nije bilo uvijek jedini razlog putovanja. Uz to su bila misijska putovanja, kao i ratne obrane, odnosno širenje vjere (križarski pohodi), a i trgovina koju su

od 11. i 12. stoljeća poticale patricijske obitelji. Hodočašćenje se razlikuje od drugih staleških putovanja, jer hodočašćenje uvijek ima duhovni cilj. Od 9. st. hodočašćenje poprima sve češće određeni cilj. Vjernik izlazi iz svoje provjerene prostorno-vremenske konstelacije (sigurnosti) i traži prostor u kojem će se božansko posadašnji. Usmjeruje se prema svetim mjestima, kao što su Rim (10. st.), Jeruzalem i Santiago (11. i 12. st.). Iako je Jeruzalem bio već ranije cilj pojedinih hodočasnika, razvio se hodočasnički duh tek na kraju tisućljeća. Jeruzalem je k tome vrijedio kao središnja točka svijeta i mjesto paruzije, ponovnog Kristova dolaska na kraju vremena. Iz želje nasljedovati Krista rodila se želja potražiti mjesta njegova zemaljskoga života ili potražiti jedno mjesto koje je posvećeno grobom nekoga apostola (Rim: sv. Petar i Pavao; Santiago: sv. Jakov).

Pokušamo li srednjovjekovna hodočašća svrstati po nekakvim motivima, dobit ćemo tri osnovna tipa hodočasnika: jedni su išli iz pobožnosti, drugi su činili pokoru ili odrađivali kaznu, a treći su bili tzv. delegirani hodočasnici.

Blagoslovljeni suveniri

Trebalo je prevaliti stotine kilometara, ponekad i više, da se stigne u jedno od ovih svetih mjesta. Ova tri hodočasnička mjesta "peregrinationes maiores" odakle su hodočasnici nosili svojim kućama blagoslovljene suvenire kao što su **lijevani metalni ključ** sv. Petra (Rim), **palmina grančica** (Jeruzalem) i **školjka sv. Jakova**, ostavljali su na vjernike snažan duhovni dojam.

Pri tom su i relikvije (moći) igrale važnu ulogu. Neki to proglašavaju čak definicijom hodočašćenja. Čašćenje moći (relikvija) igralo je važnu ulogu. Bottineau: "Hodočašćenje se sastojalo u srednjem vijeku u tome, poći i častiti relikvije, posebice mrtvo tijelo. Išlo se na grob mučenika, jednog apostola ili čak na Kristov grob."

Relikvijama prednost pred zlatom

Od IV. st. relikvijama svetih pridavale su se nadnaravne snage. Važile su u isto vrijeme kao materijalni predmet prenošenja milosti i spasa. U ranome srednjem vijeku relikvije su imale takvo značenje da se njima davala, čak u plaćanju, prednost pred zlatom i srebrom. U kasnijem vremenu kult relikvija je poprimio takve razmjere, da su se čak iz "pobožnosti" krale relikvije (moći). Razvila se i trgovina relikvijama, protiv čega je ustao i IV. lateranski sabor 1215. godine. Relikvije su pribavljale zaštitu i pomoć, ugled i silu. Relikvije su mogle provesti političke zahtjeve i legitimirati ih. Čak, podizanje Santiago de Compostella u nadbiskupiju obrazlaže se apostolskim relikvijama. Budući da nije bilo uvijek relikvija, pronalazilo se neizravne relikvije, koje su se mogle stalno umnažati, npr. dodiranjem svetišta s jednim drugim predmetom. I ne samo ovom vrstom relikvija koje su nastale dodiranjem, nego i zemlja iz Svete zemlje, drvo od križa ili iz Maslinskoga vrta ili predmeti na koje je kapao vosak sa svijeća u svetištu, bili su posebno cijenjeni.

Za pobožne ljude iz srednjega vijeka sve su relikvije važile kao prave, ako se preko njih dogodilo koje čudo. Upravo izvješća o čudotvornosti mamila su mnoge hodočasnike da se odvaže na put. Apostolskim relikvijama u Santiagu pridodano je posebno značenje: Jakov je bio jedini pokopani apostol na Zapadu (grob sv. Matije u Trieru u Njemačkoj poprimio je regionalno značenje) i bio je prvi apostolski mučenik kršćanstva.

Hodočašća iz pobožnosti

Pokušamo li srednjovjekovna hodočašća svrstati po nekakvim motivima, dobit ćemo

tri osnovna tipa hodočasnika: jedni su išli iz pobožnosti, drugi su činili pokoru ili odrađivali kaznu, a treći su bili tzv. delegirani hodočasnici.

Hodočašće iz pobožnosti, kao najčistiji oblik, može se podijeliti na molitveno i zahvalno. Tjelesne ili druge nevolje motiviraju često na prosidbeno hodočašće. Čudom spašeni hodočaste na neko sveto mjesto zahvaliti svecu i ispuniti svoj zavjet. Hodočasnici su iz pobožnosti slijedili poznati zov sveca. Da bi pošli na hodočašće, za njih je bilo vrlo važno znati da mogu biti blizu groba i tijela onoga koga se časti. Uz to je, vjerojatno, bilo i drugih motiva. Ipak, najveći motiv je bio taj, što je srednjovjekovni čovjek vjerovao u čudesa.

Kaznena hodočašća

Dragovoljnom hodočašćenju može se suprotstaviti "hodočašće" koje su odredile svjetovne vlasti nekom čovjeku kao kaznu. Riječ je o praksi kanonskoga prava koje se razvijalo u karolinško vrijeme i stoljećima se zadržalo. Od 13. stoljeća, posebice na belgijsko-nizozemskom prostoru, nametana su kaznena hodočašća. Između 1415. i 1513. samo u Antwerpenu bilo ih je oko 2500. Nije se uzalud govorilo o jednoj vrsti socijalne higijene. (Steven Runciman). Nikakvo čudo da se zbog svega ovoga i slika o hodočasniku iskrivila. Čak su hodočasnici i zločinici postali sinonimi. Od tada je razumljivo zašto su katolički kraljevi Španjolske u 16. st. hodočasnički put u Santiago de Compostella ograničili na četiri milje široku zonu uz stari francuski put (camino frances). Tko je ovu zonu napustio, nije imao pravo na hodočasničke povlastice. Nacionalne države uzele su hodočašćenja pod strožu kontrolu, i od hodočasnika su se zahtijevale iskaznice iz njihove domovine.

Delegirana hodočašća

I treće hodočašće, od kasnoga srednjeg vijeka učestaliji oblik, je delegirano hodočašće, u kojemu je netko namjesto drugoga ili u ime neke skupine putovao. Postojali su profesionalni hodočasnici koji su po čvrstoj tarifi bili plaćani za obavljene posao.

Ima li danas takvih hodočasnika koji bi hodočastili namjesto drugih, nije mi poznato, ali ima ih mnogo koji bi nedjeljom mogli poći na svetu misu, ali oni nađu susjeda (delegata) i po njemu pošalju tzv. milostinju i tako obave "svoju" svetu dužnost. Kad bi se takvo nešto moglo učiniti i s ručkom?! Da gladan (siromašan) sjedne za stol sitoga, a sit (bogati) za stol gladnoga!

DO MEĐUGORJA, BOG MI JE BIO DALEKO, NEGDJE NA NEBU

Razmatrajući razlike među Pravoslavnom i Katoličkom Crkvom, pa i onu koja se odnosi na ulogu pape, sin pravoslavnog svećenika je zaključio da su one više površinske nego dubinske naravi i da nas ne trebaju razdvajati. Pa, ipak, za pravo je dao Katoličkoj Crkvi. Kad se godine 1997. prvi put susreo s Međugorjem i Gospinim porukama, dvojbi više nije bilo: odlučio je prijeći na katoličku vjeru i postati katoličkim svećenikom.

Huanita: Molim Vas, predstavite nam se u nekoliko riječi.

Vlč. Damian: Zovem se Petru Damian. Postao sam katoličkim svećenikom prije nekoliko mjeseci. Živim u Italiji. Međugorje je odigralo važnu ulogu u mom životu.

Huanita: Vi ste iz Rumunjske. Odrasli ste u kršćanskoj pravoslavnoj obitelji. Vaš otac je pravoslavni svećenik. Počnimo ovu zanimljivu priču od samih početaka, iz vaše obitelji u Rumunjskoj.

Vlč. Damian: Da, odrastao sam u kršćanskoj obitelji. Moj je otac pravoslavni svećenik. Za komunizma u Rumunjskoj, kao i kod vas, vjeronauk je bio zabranjen, ali ja sam obiteljski odgojen u kršćanskoj vjeri. Kako to obično biva, s odrastanjem i adolescencijom nastupilo je vrijeme nezadovoljstva odgovorima koje sam dobivao u obitelji. Kao posljedica tog nezadovoljstva, dogodilo se da sam prestao ići u crkvu. Nisam shvaćao važnost odnosa s Bogom u životu. Prolazio sam kroz poteškoće u mladosti. Počeo sam se pitati o Bogu, o Crkvi. Sve religije svijeta za sebe kažu da su one istinite. Sve crkve kažu da su one istinite. Počeo sam se pitati: Koja je Crkva prava? Koja je vjera prava? Počeo sam čitati knjige o raznim religijama u

Razgovarala Huanita Dragičević

svijetu i uspoređivao sam pročitano. Moja tražnja dovela su me do zaključka da je kršćanska vjera ona prava.

Istinska Crkva ne može bez pape

Tada mi se nametnulo pitanje odnosa Pravoslavne i Katoličke Crkve. Proučavajući razlike između ovih dviju Crkava, zaključio sam da one nisu prepreka. Tolika stoljeća Crkva je živjela s raznim izričajima vjere, ali u jedinstvu. Čitajući Evanđelje, shvatio sam primat sv. Petra i njegovih nasljednika. I tako sam zaključio da istinska Crkva ne može biti bez pape, jer je tako želio sam Isus Krist. Proučavajući i druge razlike, shvatio sam da one i nisu tako velike. Govorim o razlikama koje su nastale od 1054. godine i rascjepa Crkve: o Duhu Svetomu, o zajedništvu, o Isusu pod prilikama, o pričješćivanju u jednoj i drugoj Crkvi. Shvatio sam da su to samo površinske, a ne stvarne duboke razlike koje nas trebaju razdvajati.

Stvarne različitosti su u razumijevanju primata sv. Petra i glede tradicije Crkve koja se nastavlja. Pri tomu mislim na koncile koji se nastavljaju. Katolička Crkva nastavila je sa sazivanjem koncila s vremena na vrijeme, za razliku od Pravoslavne Crkve koja priznaje samo

Vlč. Petru s našom suradnicom

sedam zajedničkih ekumenskih koncila. I došao sam do zaključka da Katolička Crkva ima pravo, i prepoznao sam jednoga dana da sam i ja katolik. Duh Sveti vodi Crkvu. Zašto i danas ne bi govorio po koncilima?! Crkva je živa i danas, kao i prije 2000 godina. Zašto Duh Sveti ne bi mogao i danas govoriti Crkvi?!

Ali, sve do sada rečeno događalo se na racionalnoj razini. I tu ulazi Međugorje u moj život. Do tog trenutka razmišljao sam o Bogu kao o nekom dalekom, na Nebu, a ja sam bio na zemlji sa svim svojim problemima.

Huanita: Spomenuli ste Međugorje. Kada i kako ste čuli za to svetište?

Vlč. Damian: Godine 1997. susreo sam osobu koja mi je dala knjigu Gospinih poruka iz Međugorja. Prva stvar koja me je impresionirala bila je što nisam imao poteškoća vjerovati da Gospa i danas govori. Nisam znao za ukazanja u povijesti Katoličke Crkve, kao što su ukazanja u Lurdu i Fatimi, pa sam se upitao: "Ako Gospa i danas govori, onda to znači da nam je Nebo blizu!"

Impresionirale su me neke stvari u Gospinu govoru, primjerice kad Gospa kaže da se ne može biti radostan bez Boga. Današnji svijet želi mir i sreću, ali bez Boga. A to je nemoguće. To je bila prva stvar koja me se dojmila. Kad Gospa govori o svetosti, Ona kaže da je svetost ljubiti cijelim srcem. Ja sam dotad mislio da je svetost rezervirana za redovnike i pustinjake. A ako je svetost ljubiti cijelim srcem, onda se ona može postići u bilo kojem dijelu svijeta.

Gospa me dodirnula svojim rukama

Huanita: Kako ste reagirali na te Gospine poruke?

Vlč. Damian: Nisam više razmišljao. Počeo sam živjeti Gospine poruke, sve ono što Ona od nas traži: moliti kronicu, čitati svaki dan barem nekoliko stihova iz Biblije, nastojeći ih ugraditi u život tijekom dana, počeo sam ići na Misu srcem a ne iz običaja, išao sam često na ispovijed i počeo sam postiti kako to Gospa traži, srijedom i petkom, o kruhu i vodi.

Na početku je bilo jako teško početi moliti. Nisam znao moliti kronicu, te molitve nema u pravoslavnoj tradiciji. Iako mi je bilo teško, nisam odustajao. Molio sam kronicu svaki dan. Nakon nekoliko tjedana počeo sam osjećati sve veću radost u sebi. Potom sam stupio u dodir sa skupinama vjernika koji su iz Rumunjske hodočastili u Međugorje. Čitao sam talijanske novine koje su donosile vijesti iz Međugorja i Gospine poruke. Napisao sam pismo uredništvu tih novina o tome kakvu radost je donijelo mom životu živjeti Gospine poruke. Dva tjedna kasnije primio sam telefonski poziv. Pozvali su me da

prekosutra krenem s njima na hodočašće u Međugorje. Krajem 1997., za blagdan Krista Kralja, stigao sam prvi puta u Međugorje.

Huanita: Kakva iskustva nosite s prvoga susreta s Međugorjem?

Vlč. Damian: U Međugorje smo stigli u četiri sata ujutro. Nismo se odmah uputili u pansion, nego smo stali ispred crkve, kod bijeloga Gospina kipa. Sjećam se, počeo sam plakati. To nije bio plač iz žalosti, već plač kakav nikada do tada u životu nisam doživio. Osjetio sam nešto preveliko, kao da mi je netko dirnuo srce na način koji ne mogu opisati. Jedino što sam mogao bilo je plakati. Siguran sam, znam da je to bila Gospa koja me je dodirnula svojim rukama i otada ih nikad više nije skinula s mene. U sljedećim mjesecima to sjeme posijano u meni počelo je rasti. Tako sam se počeo pitati kako bih mogao prenijeti tu radost drugima, radost što sam našao Boga i smisao života. U mjesecima nakon hodočašća u Međugorje, moj život vjere bio je pun optimizma i želje da hodim putem obraćenja. Međugorje me je duboko impresioniralo, poglavito način molitve, a od molitve napose klanjanje Presvetom oltarskom sakramentu.

Odlučio sam postati katoličkim svećenikom

Huanita: Ubrzo ste ponovno došli u Međugorje?

Vlč. Damian: Drugi put sam hodočastio u Međugorje na Blagovijest, 25. ožujka 1998. Tada sam se u srcu već bio odlučio posvetiti Bogu i postati svećenikom, jer sam vjerovao da je to najbolji način da Isusa dadem drugima. Odlazio sam na katoličku župu i razgovarao s katoličkim svećenikom. I on je bio sumnjičav glede moga obraćenja, pa je o tome razgovarao s rektorom katoličkog sjemeništa. Obojica su mi savjetovali da sačekam nekoliko godina: "Da vidimo, zove li te Bog zaista", misleći da će me proći želja, "sačekaj nekoliko godina, pa ćeš vidjeti."

Za moga drugog hodočašća u Međugorje, na koncu susreta s fra Jozom Zovkom, otišao sam do njega i razgovarao o tim problemima i o mojoj želji da postanem katolički svećenik i preprekama koje se pojavljuju. On me dočekao kao otac, raširenih ruku, i rekao: "Ne boj se! Ja ću ti pomoći. Poslat ću te u sjemenište u Italiju."

Vratio sam se kući u Rumunjsku. Fra Jozo mi je poslao novac za povratak u Međugorje i omogućio mi provesti tri mjeseca radeći s ratnom siročadi na otoku Jakljanu, prije mog odlaska u sjemenište.

Huanita: Kako je na tu odluku reagirala Vaša obitelj?

Vlč. Damian: Moja obitelj se jako protivila mojoj želji, ne samo zato što sam htio postati katolikom, već napose zato što sam htio postati katoličkim svećenikom. Moram priznati, kako bih otišao u sjemenište, morao sam pobjeći od kuće. Nisam im rekao kamo idem, jer me ne bi pustili. Ali fra Jozo mi je obećao da će moji roditelji jednoga dana to shvatiti i biti zadovoljni što sam postao svećenik. I zaista je tako i bilo, na dan moga redjenja, najradosniji poslije mene bili su upravo moji roditelji.

Huanita: Jeste li osjećali unutarnje strahove, dvojbe? Odluka, sigurno, nije bila laka?

Vlč. Damian: Bio sam uvjeren, ako vršiš Božju volju, i u najtežim situacijama Bog sve riješi na dobro. No, moram reći da nije bilo tako jednostavno prihvatiti ovo zvanje. Bojao sam se da ne ću uspjjeti živjeti kao svećenik. Imao sam veliko ufanje u Boga i Gospu. Rekao sam: "Bože, ako je Tvoja volja da postanem svećenikom, daj mi snage i sve potrebne milosti ustrajati na tom putu." I u evanđelju Isus kaže: "Bez mene ništa ne možete učiniti!" Andeo Gabrijel je u Navještenju rekao Mariji da Bogu ništa nije nemoguće. U te riječi sam i ja vjerovao.

Molit ću za sve vas

Huanita: Ostvarilo se ono što ste željeli, postali ste svećenikom i sada ste prvi puta kao katolički svećenik u Međugorju. Što želite reći o tome?

Vlč. Damian: To je velika, velika radost. Godinama sam priželjkivao trenutak kad ću i ja kao svećenik doći u Međugorje, ući u ispovjedaonicu i dati Božje milosrđe drugima. Želio sam slaviti Misu i vjernicima dati Isusa živoga. Sve ove godine Isus i Marija su mi bili tako blizu. Primio sam puno milosti, a jedna od njih je i ta da sam bio zaređen 2. travnja 2005., na dan kad je duša pape Ivana Pavla II. uzašla pred Gospodina. Moj put je put velikih milosti. Svima želim poručiti: Ako slijedite put koji nam svojim porukama pokazuje Gospa, shvatit ćete veliki plan Božje ljubavi nad životom svakoga od vas. Molit ću za sve vas. Moja molitva bit će da se odlučite slijediti Gospine poruke, a njezine poruke su put ka istinskoj radosti. Mladima želim reći: Zapitajte se iskreno što Bog želi od vašeg života. Toliko je danas potrebno svetih svećenika. Kad sam htio zahvaliti fra Jozi na svemu što je učinio za mene, on mi je odgovorio da mu ne trebam zahvaljivati, da je najveća zahvala biti svetim svećenikom.

Huanita: Hvala Vam što ste svoja iskustva Međugorja podijelili sa svima nama. Neka vas blagoslov Kraljice Mira prati i dalje na Vašem svećeničkom putu.

<< NASTAVAK S DEVETE STRANICE

Čini mi se primjerenim, slijedeći evanđelje, koje kaže: "Ex fructibus eorum cognoscetis eos", tj. prepoznat ćete ih po plodovima. Sada su plodovi Civitavecchije i Međugorja, i ovdje i ondje, isti: obraćenja i sakrament pokore. Ali, ako su plodovi isti, isto je i stablo.

Koju povezanost Vi osobno uočavate između Civitavecchije i Međugorja?

Upravo veza plodova združuje ova hodočasnička mjesta. Plodove obraćenja i pokore žele Crkva i Gospa. A ima ih i ovdje i ondje. I ovdje i ondje ih Gospa snažno traži.

Zašto to sve Gospa čini za nas?

Jer je Majka! Isus joj je s križa, gledajući u Ivana, rekao: "Ovo su tvoja djeca"... U Ivanovoj osobi mi smo postali njezina djeca; a majka će sve učiniti za dijete, sve ono što vidi da je djetetu potrebno. A mi znamo koliko je ljudima potrebno, koliko je ljudima potrebno Međugorje, koliko je ljudima potrebna Civitavecchia.

U prisutnosti tolikih plodova, zar ne bi valjalo otvorenije ohrabriti pobožnost?

Točno, točno, trebalo bi. Ali dopustite mi da se određeno izrazim: pobožnost ne znači umnažanje molitava, nego znači veću vjernost zapovijedima ljubavi.

Mons. Grillo je više puta pozivan na oprez. Ne postoji li opasnost da tolika opreznost uspori djelo suotkupljenja koje je u Marijinim planovima hic et nunc, u Civitavecchiji?

Crkva mora uvijek biti jako oprezna i uvijek počinje traženjem mišljenja od biskupa, od kojega se ipak zahtijeva opreznost. Stoga je mons. Grillo odgovorio držeći se uputa koje se odnose na sve nadnaravne pojave. A u tome treba pohvaliti i cijeniti njegov oprez i njegovu vjernost Crkvi koja ga poziva na takav stav. I mi sami, s istim oprezom, odgovaramo na pitanja koje se odnose na Civitavecchiju i Međugorje. Iako ja, kao što rekoh, vidjevši plodove jednoga i drugoga Gospina očitovanja, ne sumnjam. Ne sumnjam jer mi evanđelje jasno objašnjava da "ex fructibus eorum cognoscetis eos"; a plodovi su pokore i obraćenja, i ovdje i ondje, brojni i očiti, možemo reći "golemi".

Na početku sam Vas pitao smatrate li neobjašnjivima Gospine suze; u svjetlu tih preciziranja, usuđujem se poći i dalje: vidite li Vi, u Civitavecchi, prst Božji?

I prst se Božji prepoznaje po plodovima. Plodovi su upravo plodovi obraćenja i pokore kojih ne bi moglo biti bez Božjega prsta. Obraćenje i pokora znak su Božjega prsta; i, osobno, slijedim pouku evanđelja za svaku vrstu vrjednovanja na tom području.

UZ TRI SLIKE LJUDSKE PATNJE I DANAŠNJEGA KRIŽNOG PUTA ČOVJEČANSTVA

Slika snimljena god. 1994., za rata na ovim prostorima, a tijekom sudanske nestašice hrane. Osvojila Pulitzerovu nagradu, prikazuje izgladnjelo dijete koje je puzalo prema mjestu gdje se dijelila hrana. Strvinar čeka da dijete skapa kako bi ga mogao pojesti. Slika je šokirala cijeli svijet. Nitko ne zna što se s djetetom dogodilo. Nije saznao o tome ni Kevin Cartner koji je snimio sliku. Tri mjeseca poslije fotograf je počinio samoubojstvo u stanju depresije. U svome je dnevniku zabilježio:

„Dragi Bože, obećajem da nikad ne ću bacati svoju hranu, bez obzira kako lošega ukusa bila i koliko budem sit. Molim se da Bog sačuva ovoga malog dječaka, da ga vodi i sačuva od bijede. Molim se da budemo osjetljiviji na svijet oko nas te da ne budemo zaslijepljeni svojom sebičnom prirodom i interesima. Nadam se da će nam ova slika biti podsjetnik koliko smo sretni te kako nikada ne ćemo uzimati stvari olako.”

Na drugoj slici - dobila je prošle godine prvu nagradu svjetskog novinarstva - imamo

prizor nakon prošlogodišnje katastrofe koja je nakon *tsunamija* zahvatila tri kontinenta, povukla za sobom u smrt do pola milijuna ljudi. Prizor majke-žene-supruge koja u svojoj zdvojnosti i boli ostaje bez riječi. Najbolji primjer suvremene *Mater Dolorosa*, žalosne Gospe pod križem. *O svi vi koji putem prolazite, promotrite dobro, ima li boli kakva je moja bol...*

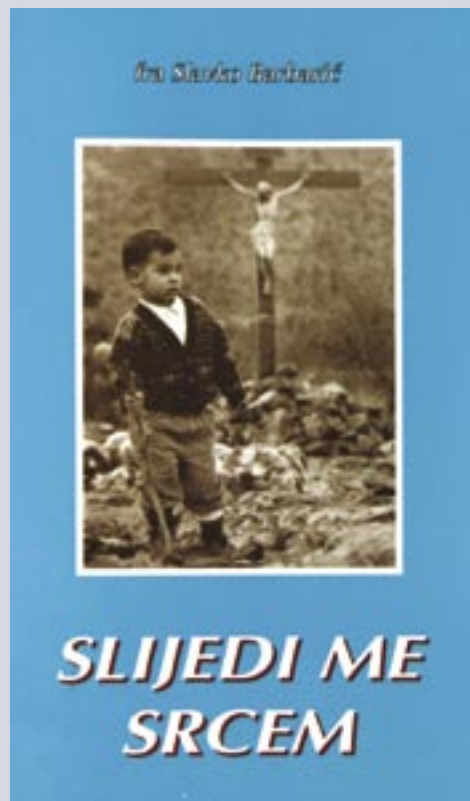
Treća slika dobila je ovogodišnju novinarsku svjetsku nagradu. Najbolje zrcali glad u afričkim zemljama. Jednogodišnje dijete - ručice naborane kao u starice - pruža nemoćno svoju ruku prema majčinim usnama tražeći hranu...

Sve su tri slike nagrađene prestižnim prvim nagradama. Pitamo se, je li se što promijenilo u svijetu? Koliko smo osjetljivi za tuđu nevolju i bijedu?

Veliki je Mahatma Gandhi rekao jednom: Na Zemlji ima dostatno dobara kojima se mogu opskrbiti svi ljudi na njoj s najnužnijim za život. Ali nema dostatno da bi se utajila i zadovoljila gramzljivost i pohlepa samo jednoga jedinoga pojedinca...

PREPORUČUJEMO

K
prikladnih suvenira potražite u našoj suvenirnici/knjižari u Međugorju.

Gospin trg 1, 88266 Međugorje, tel. 00 387 36 650 800, faks: 00 387 36 651 444

Glasnik MIRA

Sve o događajima u Međugorju i odjecima u svijetu i Katoličkoj Crkvi
čitajte u novom mjesečniku - Glasniku mira.

Čitajte i preporučite drugima Glasnik mira, mjesečnik

Informativnog centra "Mir" Međugorje. Surađujte u Glasniku mira,
pišite nam o svojim iskustvima.

Pretplatite se na Glasnik mira.

Godišnja pretplata (12 brojeva): 30 KM/120 Kn

The logo features the word 'mir' in a stylized blue font with a white dove above it. The text 'RADIOPOSTAJA' is in a semi-circle above, and 'MEĐUGORJE' is below. A list of radio frequencies for various locations is provided.

RADIOPOSTAJA
mir
MEĐUGORJE

Jajce 87,8 MHz
Mostar 100,0 MHz
Banja Luka 107,8 MHz
Hercegovina 101,5 MHz
Lašvanska dolina 100,8 MHz
Spilj, Južna Hrvatska 101,5 MHz
Sarajevo i Srednja Bosna 96,1 MHz
Banja Luka, Sjeverna Bosna 106,7 MHz
Sjevero-zapadna Bosna, Jajce 106,7 MHz
Dolina Neretve i Juž. Hercegovina 98,3 MHz
Rama, Konjic, Sjeverna Hercegovina 104,7 MHz
Zagreb, Lika, Karlovac, Bihać, Sj. Hrvatska 107,8 MHz
Sisak, Graditka, Kutina, Ivančićgrad, Novska 106,7 MHz
Zenica, Žepče, Tuzla, Slavonski Brod, Posavina 100,1 MHz

Satelit: Europa, Bliski istok i Afrika
HOT BIRD 6° istočno

INFORMATIVNI CENTAR "MIR" MEĐUGORJE
RADIOPOSTAJA "MIR" MEĐUGORJE

Tel.: 036/651 100; faks: 036/651 300
E-mail: radio-mir@medjugorje.hr
Uživo na internetu: www.medjugorje.hr

